

KATSAUS KESTÄVYYTEEN

Kestävyys ja vastuullisuus
Helsingin yliopistossa

2022

HELSINGIN YLIOPISTO

SISÄLTÖ

Alkusanat – vararehtori Tom Böhling	3
Katsaus kestävyyteen vuonna 2022	4
Kestävyyden edistäminen rakenteita ja johtamista tarkastelemalla	9
Tutkimuksen avulla kohti kestävyysmurrosta	14
Kestävyys osana koulutusta	26
Yhteistyötä kestävämmän maailman puolesta	33
Vaikutamme arjen toimintojen kautta	49

ALKUSANAT

VARAREHTORI TOM BÖHLING

Vuosi 2022 oli kestävyiden ja vastuullisuuden osalta yliopistolla monilta osin mullistava ja yllättävä. Alkuvuotta sävytti maailmanlaajuisesti järkyttänyt Venäjän hyökkäys Ukrainaan, joka kosketti myös kansainvälistä yliopistoyhteisöämme. Yliopistona reagoimme kriisiin nopeasti ja tarjosimme opiskelijoille ja henkilökunnan jäsenillä tukea, jonka tarjoaminen on jatkunut myös vuoden 2023 aikana. Syksyä varjostivat sodan vauhdittama Euroopan energiakriisi ja energiansäästötoimenpiteisiin valmistautuminen. Kiitän koko yliopistoyhteisöä yhdessä tekemästä työstä vaikean vuoden aikana. Yhdessä teimme tarvittavia toimenpiteitä, muun muassa säästämällä energiaa ja tukemalla toisiamme vaikean ajan keskellä.

Rankkojen aikojen keskellä katsoimme silti tulevaan. Maaliskuussa julkaisimme uuden kestävyys ja vastuullisuus -ohjelmamme vuosille 2022–2024. Ohjelma tulee ohjaamaan kestävyys- ja vastuullisuustyötämme seuraavien vuosien ajan, linjaten keskeisiä työmme painopistealueita ja toimenpiteitä, joilla luomme kestävämpää maailmaa.

Ohjelma yhtenä työkalunamme tavoittelemme muutosta. Tutkimukseen perustuen tiedämme, että maapallo lämpenee hälyttävästi ihmistoiminnan seurauksena ja tarvitsemme välittömiä ja määrätietoisia ilmastotoimia. Vain yhdessä toimimalla voimme varmistaa elinkelpoisen planeetan. Olen iloinen, että useita yliopiston kestävyys- ja vastuullisuusohjelmassa linjattuja toimenpiteitä edistettiin onnistuneesti jo ohjelman ensimmäisen vuoden aikana. Aktiiviset yliopistolaiset niittyttivät uusia kampusalueita, perustimme koko yliopistoyhteisölle avoimen kestävyys- ja vastuullisuusverkoston ja panostimme henkilöstömme kestävyysosaamisen kehittämiseen.

Vuoden aikana tehty työ ja aloitteet ovat tärkeitä eteenpäin otettuja askelia matkalla kohti tavoitettamme olla kestävyiden ja vastuullisuuden edelläkävijä.

Maria Mihalova

KATSAUS KESTÄVYYTEEN VUONNA 2022

Tässä Katsaus kestävyys -raportissa esittelemme Helsingin yliopiston keskeisiä kestävyys- ja vastuullisuustekoja vuodelta 2022. Katsaus on jaoteltu viiteen yliopiston kestävyys- ja vastuullisuustyön osa-alueeseen: rakenteet ja johtaminen, tutkimus, opetus, yhteiskunnallinen vuorovaikutus sekä päivittäinen toiminta.

Vuoden yhtenä kohokohtana julkistimme maaliskuussa Kestävyys ja vastuullisuus -ohjelman vuosille 2022–2024. Tässä katsauksessa osoitamme, miten edistymme ohjelman toimenpiteissä sen ensimmäisen toimeenpanovuoden aikana. Ohjelmaa seurataan aktiivisesti yliopiston noudattaman Plan-Do-Check-Act -laadunhallintamallin mukaisesti yhdessä vastuuyksiköiden kanssa. Seurannan avulla pystymme reagoimaan toimenpiteiden toteuttamiseen liittyviin mahdollisiin haasteisiin ja samalla saamme mahdollisuuden uusien ideoiden toimeenpanoon.

Ohjelman seurantaa toteutettiin vierailuilla Yliopistopalveluiden yksiköiden johtoryhmissä sekä neuvostoissa kevään 2023 aikana. Seurantakierrokselta saimme yleisnäkymän siihen, kuinka olemme edistyneet tähän mennessä valitsemillamme kestävyys- ja vastuullisuuden painopistealueilla ja yksittäisissä toimenpiteissä. Toimenpiteiden edistymistä olemme tässä katsauksessa kuvanneet värikoodin ja

sanallisesti. Korostamme, että värikoodaus ja sanallinen kuvaus eivät välttämättä jokaisen toimenpiteen kohdalla kerro koko totuutta vaan ovat enemminkin suuntaa antavia arvioita. Oleellista on toimenpiteiden aktiivinen seuranta ja avoin keskustelu eri yksiköissä ja niiden välillä, ei yksittäinen värikoodi.

Kestävyys ja vastuullisuus -ohjelman toimenpiteiden seurannan lisäksi esittelemme tässä katsauksessa myös muita merkittäviä kestävyys- ja vastuullisuuteen liittyviä tekoja vuodelta 2022. Kuvaamme esimerkiksi reagointiamme Ukrainan sotaan ja syksyn energiansäästöpaineeeseen liittyen sekä tuomme esille monitieteistä tutkimustamme ja panostuksiamme opiskelijoiden ja henkilökunnan kestävyysosaamisen vahvistamiseen.

Runsaista esimerkeistä huolimatta tässä katsauksessa esitellään kuitenkin vain osa kaikesta yliopistossamme tehtävästä kestävyys- ja vastuullisuustyöstä. Toivomme, että tämä katsaus antaa kattavan yleiskuvan siitä, mitä Helsingin yliopisto tekee kestävyys- ja vastuullisuuden saralla sekä siitä, miten kestävyys- ja vastuullisuustyötä tällä hetkellä seuraamme ja millaisia kehityskohtia siihen liittyen tunnistamme.

YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET JA UNIFIN KESTÄVÄN KEHITYKSEN JA VASTUULLISUUDEN TEESIT POHJANA TYÖLLEMME

Strategiamme mukaisesti pohjaamme kestävyystyömme YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Olemme sitoutuneet edistämään työssämme YK:n kaikkia 17:ää kestävän kehityksen tavoitetta. Vuosina 2022–2024 panostamme erityisesti seuraaviin tavoitteisiin:

- ◆ Hyvä koulutus (tavoite 4)
- ◆ Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja (tavoite 9)
- ◆ Ilmastotoimia (tavoite 13)
- ◆ Yhteistyö ja kumppanuus (tavoite 17)

YK:n tavoitteiden rinnalla Unifin kestävän kehityksen ja vastuullisuuden teesit muodostavat Helsingin yliopiston kestävyystyön raamit. Yhteisesti määriteltujen 12 teesin avulla suomalaiset yliopistot pyrkivät edistämään kestävyysmurrosta yhtenä rintamana.

[Lue lisää yliopiston verkkosivuilta](#)

Agenda 2030:n perustana on toisiinsa kytkeytyvä talous, yhteiskunta ja ympäristö

Talouden vauraus

Yhteiskunnan hyvinvointi

Terveellinen ympäristö

POIMINTOJA VUODEN 2022 VARRELTA

-
- > Toteutimme Suunnanmuutos-ohjelmansarjan Tiedekulmassa.
 - > Ilmaisimme yhteisesti tukemme Ukrainalle ja sen yliopistoyhteisölle ja tuomitsimme Venäjän sotatoimet maassa.
 - > Liityimme perustajajäsenenä mukaan Nature Positive Universities -verkostoon.
 - > Julkaisimme kestävyys ja vastuullisuus-ohjelman vuosille 2022–2024.
 - > Lanseerasimme koko yhteisölle avoimen Kestävyys- ja vastuullisuusverkoston.
 - > Järjestimme Sustainability Science Days -konferenssin yhdessä Aalto-yliopiston kanssa.
 - > Julkaisimme kestävyiden mikro-opintokokonaisuuden.
 - > Uusi kestävyys ja vastuullisuus-toimikunta aloitti toimikautensa.
 - > Tiedekunnat nimittivät omat kestävydestä ja vastuullisuudesta vastaavat varadekaaninsa ensimmäisenä yliopistona Suomessa.
 - > Niitytimme useita nurmialueita Viikin kampuksella.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEIDEN EDISTÄMINEN LUKUINA

90.

sija kansainvälisessä QS Sustainability rankingissä.

167 500

euroa lahjoituksina Ukrainan sotaa pakeneville opiskelijoille ja tutkijoille.

Tavoite 1: Poistaa köyhyys sen kaikissa muodoissa kaikkialta.

2,70 €

hinnalla Leftover-lounas Unicafen ravintoloista.

Tavoite 2: Poistaa nälkä, saavuttaa ruokaturva, parantaa ravitsemusta ja edistää kestävää maataloutta.

150 000

poljettua kilometriä henkilökunnan kilometrikisoissa.

Tavoite 3: Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille.

41 965

jatkuvaa oppijaa kehitti osaamistaan Helsingin yliopistossa.

Tavoite 4: Taata kaikille avoin, tasa-arvoinen ja laadukas koulutus sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet.

52,6 %

opetus- ja tutkimushenkilöstöstä naisia.

Tavoite 5: Saavuttaa sukupuolten välinen tasa-arvo sekä vahvistaa naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia.

375

kappaletta Unisex-WC-tiloja yliopiston yhteistiloihin vuosien 2021-2022 aikana.

Tavoite 6: Varmistaa veden saanti ja kestävä käyttö sekä sanitaatio kaikille.

2 259

MWh:n edestä energiatehokkuustoimia.

Tavoite 7: Varmistaa edullinen, luotettava, kestävä ja uudenaikainen energia kaikille.

300

osallistujaa Vammaisinklusiioon liittyvissä koulutuksissa.

Tavoite 8: Edistää kaikkia koskevaa kestävää talouskasvua, täyttää ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja.

93

keksintöilmoitusta ja 30 patenttihakemusta.

Tavoite 9: Rakentaa kestävää infrastruktuuria sekä edistää kestävää teollisuutta ja innovaatioita.

600

Yli yliopistolaista allekirjoitti antirasistisen vetoomuksen.

Tavoite 10: Vähentää eriarvoisuutta maiden sisällä ja niiden välillä.

154

tutkijaa Kaupunkitutkimusinstituutti Urbariassa eri tieteenaloilta.

Tavoite 11: Taata turvalliset ja kestävät kaupungit sekä asuin-yhdyskunnat.

1 109

Kiertonetin kautta myytyä kalustetta tai kalustekokonaisuutta.

Tavoite 12: Varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys.

28

korkeakoulua mukana Helsingin yliopiston vetämässä Climate University -verkostossa.

Tavoite 13: Toimia kiireellisesti ilmastomuutosta ja sen vaikutuksia vastaan.

120

vuotta tutkimusta vedenalaiseen elämään liittyen Tvärminnen tutkimusasemalla.

Tavoite 14: Säilyttää meret ja merten tarjoamat luonnonvarat sekä edistää niiden kestävää käyttöä.

6

nurmialuetta osana Viikin kampuksen niittykoekilua.

Tavoite 15: Suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestävää käyttöä; edistää metsien kestävää käyttöä; taistella aavikoitumista vastaan; pysäyttää maaperän köyhtyminen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen.

12

kestävyydestä ja vastuullisuudesta vastaavaa varadekaania.

Tavoite 16: Edistää rauhanomaisia yhteiskuntia ja taata kaikille pääsy oikeuspalveluiden pariin; rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla.

1 300

Yli rekisteröitynyttä osallistujaa Sustainability Science Days -konferenssissa jokaiselta mantereelta ja 54 maasta.

Tavoite 17: Tukea vahvemmin kestävä kehityksen toimeenpanoa ja globaalia kumppanuutta.

KESTÄVYYDEN EDISTÄMINEN RAKENTEITA JA JOHTAMISTA TARKASTELEMALLA

Kestävyyden ja vastuullisuuden edellytykset luodaan arjen rakenteilla. Tavoittemme on sisällyttää kestävyys ja vastuullisuus osaksi kaikkea toimintaamme, ja systematisoida se vahvemmin osaksi hallinto- rakenteitamme ja toimintatapojamme. Kestävyys ja vastuullisuus -ohjelmassa vuosille 2022-2024 olemme määritelleet painopistealueet sekä niihin liittyvät toimenpiteet, vastuut ja mittarit, joiden kautta saavutamme tavoittemme.

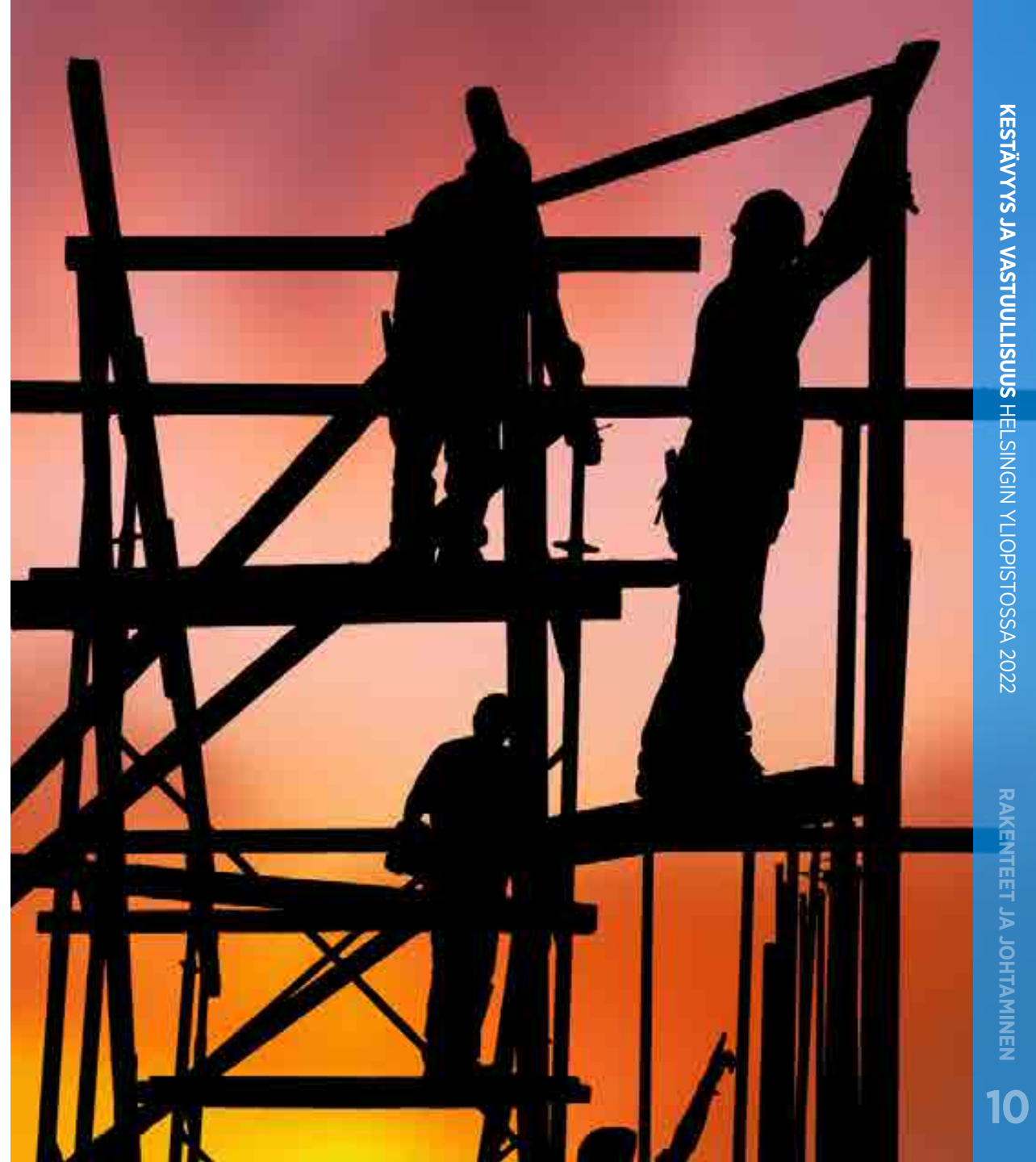

RAKENTEET JA JOHTAMINEN PAINOPISTEALUEET 2022–2024

- Tavoitteet ja mittarit
- Toiminnanohjaus
- Mahdollisuudet kestävyystoimintaan

Vuoden aikana edistymme rakenteet ja johtaminen -osa-alueelle valituilla kolmella painopistealueellamme suunnitelmien mukaan: Perustimme kestävyysrahaston, sisällytimme kestävyysteemat osaksi rehtorin tavoite-neuvotteluita ja lanseerasimme koko yliopistoyhteisölle avoimen kestävyys- ja vastuullisuusverkoston. Työ kestävyiden ja vastuullisuuden sisällyttämi-seksi osaksi kaikkia rakenteitamme on siis hyvässä vauhdissa.

Rakenteisiin ja johtamiseen liittyvien toimenpiteiden edistymistä kuvataan tarkemmin taulukossa katsauksen sivulla 13.

- ◆ **Tiedekunnat nimittivät historiansa ensimmäiset kestävydestä ja vastuullisuudesta vastaavat varadekaanit.** Olimme ensimmäinen suomalainen yliopisto, jonka jokaisella tiedekunnalla on oma kestävydestä ja vastuullisuudesta vastaava varadekaaninsa. Varadekaanit edistävät yliopiston kestävyys- ja vastuullisuustyötä tiedekuntatasolla ja tuovat eri tiedekuntien näkökulmat paremmin esille koko yliopiston tasolla.

Valtiotieteellisen tiedekunnan kestävydestä ja vastuullisuudesta vastaava varadekaani, yleisen valtio-opin dosentti **Hanna Wass** näkee kestävyysjohtamisen merkityksellisenä myös laajemmin yhteiskunnan kehityksessä:

Veikko Somerpuro

“Poliittisen järjestelmän kyky vastata koko ihmiskuntaa kohtaaviin kriiseihin on keskeistä demokratian säilymisen kannalta. Ilmastonmuutoksen ja luontokadon hillitseminen, turvallisuuden vahvistaminen ja syvenevä taloudellinen ja sosiaalinen eriarvoistuminen vaativat pitkäkestoista politiikkaa ja globaalisti jaettuja ratkaisuja. On tärkeää, että ymmärryksemme kestävyden ja vastuullisuuden kokonaisuudesta sisältää demokraattisesti kestävä siirtymän edistämisen niin yhteiskunnassa kuin yliopiston omassa päätöksenteossa, jossa varadekaaneilla on merkittävä rooli.”

- ◆ Yliopisto juhlisti loppuvuodesta **30-vuotista kolmikantaansa**. Yliopisto siirtyi monijäsenisissä päätöksentekoeleimissä kolmikantamalliin vuonna 1992, jolloin uusi laki Helsingin yliopistosta tuli voimaan.
- ◆ **Yliopiston demokratiaselvitystä** valmisteltiin syksyn ajan ja tulokset saatiin valmiiksi alkuvuodesta 2023. Selvityksen aiheena oli yliopistolaisten kokemukset omista vaikutusmahdollisuuksista ja osallisuuden kokemuksista Helsingin yliopistossa.
- ◆ Kehitimme aktiivisesti kestävyys- ja vastuullisuusraportointiamme. **Julkaisimme ensimmäiset kestävyys- ja vastuullisuustekoja kokoavat raporttimme** viime strategiakaudelta sekä vuodelta 2021.

Veikko Somerpuro

- ◆ Edistimme vuoden aikana **kolmea strategista kestävyys-projektia**: Kestävyys ja vastuullisuus -ohjelman jalkauttamis-projektia, Hiilineutraali yliopisto 2030 -projektia ja Kestävyys-osaamisen vahvistaminen -projektia.
- ◆ Lanseerasimme marraskuussa koko yliopistoyhteisölle avoimen **kestävyys- ja vastuullisuusverkoston**. Jatkoimme lisäksi työskentelyä jo aiemmin perustetuissa sisäisissä työryhmissä, kuten vuonna 2021 perustetussa **ympäristöturvallisuusverkostossa**.
- ◆ Vuonna 2021 perustettu **eettinen asiantuntijaneuvosto** jatkoi toimintaansa. Neuvosto on käsitellyt muun muassa eettisten periaatteiden päivittämistä ja soveltamista, tutkijoiden ja yliopiston mahdollisuuksia tehdä kansainvälistä yhteistyötä tietyissä projekteissa ja tekoälyn eettisiä kysymyksiä. Neuvoston ehdotuksesta perustettiin **tutkimuseettinen toimikunta luonnontieteiden tutkimusaloille**. Uudet tutkimuseettiset toimikunnat aloittivat neuvoston ehdotuksen mukaisesti kanslerin asettamina vuoden 2022 alusta.

Edistymisemme Kestävyys ja vastuullisuus -ohjelmaan **rakenteet ja johtaminen** -osa-alueelle kirjatuissa toimenpiteissä:

ESIMERKKEJÄ TÄRKEIMMISTÄ TOIMISTA		STATUS	TAVOITEAIKATAULU
Tavoitteet ja mittarit			
Julkaisemme kullekin toimeenpanosuunnitelmakaudelle kestävyys- ja vastuullisuusohjelman, jossa esitetään yliopiston keskeiset aiheeseen liittyvät tavoitteet, toimenpiteet sekä vastuuyksiköt ja -henkilöt ja edistetään kestävyys- ja vastuullisuustyömme läpinäkyvyyttä.	▲	Seuraava ohjelma julkaistaan vuonna 2025	
Kehitämme kestävyys- ja vastuullisuusraportointia julkaisemalla vuosittain kestävyys- ja vastuullisuusraportin, johon sisällytetään tietoa yliopiston aihepiiriin liittyvästä toiminnasta. Keskeiset tulokset raportoidaan vuosittain rehtorille ja vararehtoreille. Lisäksi yliopiston vuosikertomuksessa esitetään yhteenveto tärkeimmistä kestävyys- ja vastuullisuustoimista.	▲	Vuosittain vuodesta 2022 alkaen	
Teemme kestävyys- ja vastuullisuusteemoista pysyvän osan rehtorin ja yksiköiden välisiä tavoiteneuvotteluita.	▲		
Vuosittain käytävä keskustelu kestävyys- ja vastuullisuusviitekehyksestä lisätään yliopiston toimikuntien ja neuvostojen asialistaan. Osana tätä jokavuotista katsausta toimikunnat ja neuvostot tarkastelevat erityisesti Unifin kestävän kehityksen ja vastuullisuuden teesien sekä yliopiston kestävyys ja vastuullisuus -ohjelman toteutumista, ja arvioivat oman alansa kehitystarpeita.	▲		
Selvitämme, miten kestävyiden ja vastuullisuuden näkökulma voidaan yhdistää entistä paremmin yliopiston laatutyöhön ja -ajatteluun. Selvitämme yliopistolle sopivia vastuullisuuden ja kestävyiden mittareita.	▶	Vuoteen 2025 mennessä	
Osallistumme vuosittain julkaistavaan Times Higher Education (THE) Impact Ranking -vertailuun.	▲	2022	
Perustamme Helsingin yliopiston kestävyysrahaston tukemaan yliopiston kestävyteen liittyvää tutkimusta, opetusta ja yhteiskunnallista vuorovaikutusta.	▲		
Toiminnanohjaus			
Selvitämme, miten kestävyiden ja vastuullisuuden arvioinnista voidaan tehdä entistä kiinteämpi osa yliopiston hankesuunnittelua ja -raportointia.	▶	Vuoteen 2024 mennessä	
Selvitämme, miten kestävyiden ja vastuullisuuden arviointi voidaan sisällyttää yliopiston projektinhallinnan strategiaan salkkukatsauksiin.	▶		
Kehitämme vastuullisuuteen ja kestävyteen liittyvää riskinarviointia yksiköissä.	▶	Vuoteen 2025 mennessä	
Mahdollisuudet kestävyystoimintaan			
Kehitämme sellaisia yliopiston kestävyys- ja vastuullisuusverkoston toimintoja, jotka tarjoavat yhteisölle mahdollisuuden edistää YK:n kestävän kehityksen tavoitteita käytännössä. Osallistamme yliopiston alumnit verkostotoimintaan ja etsimme keinoja edistää kestävyttä ja vastuullisuutta yhdessä alumnien kanssa. Edistämme keskustelua, pohdintaa ja toimintaa, joka käsittelee ja edistää kestävyttä.	▶	2022–2024	
Edistämme kestävyttä ja vastuullisuutta yhdessä ylioppilaskunnan kanssa ja etsimme keinoja edistää kestävyttä ja vastuullisuutta yhdessä opiskelijoidemme kanssa entistä tehokkaammin. Kehitämme kampusviljelyä Kampusviljely ry:n ja ylioppilaskunnan kanssa.	▶		

- ▲ Toteutunut
- ▶ Edistyy suunnitellusti
- ▼ Toistaiseksi ei edistetty

TUTKIMUKSEN AVULLA KOHTI KESTÄVYYS- MURROSTA

Tieteen ja tutkimuksen kautta saamme uutta tietoa ja voimme tehdä siihen perustuvia kestävämpiä ratkaisuja. Niiden kautta vaikutamme myös laajemmin yhteiskunnassa. Vaalimme tutkimuksessa vuoropuhelua ja yhdistämme toimintaamme erilaisia tietämisen tapoja. Tuotamme kulttuuri- ja tietopääomaa, joka tutkimuksen lisäksi perustuu rehellisyyteen, suvaitsevaisuuteen ja elinikäiseen oppimiseen. Tutkimuksen kestävyys kuuluu lisäksi tieteellisen käytännön periaatteiden noudattamista, avoimen tieteen periaatteiden tukemista ja monitahoisen globaalin näkökulman edistämistä tavoiteltaessa ratkaisuja kestävyyshaasteisiin.

Olemme sitoutuneet rakentamaan globaalin vastuun hengessä entistä kestävämpää tulevaisuutta tuottamalla tietoa, jonka avulla kehitetään ratkaisuja niin paikallisiin kuin globaaleihinkin ongelmiin. Lisäämme yhteiskuntaa hyödyttävää tietämystä vastuullisen ja eettisen tutkimuksen keinoin kaikille turvallisissa olosuhteissa ja tutkimus- ja opetusympäristöissä.

TUTKIMUS

PAINOPISTEALUEET 2022–2024

- Kestävyystudkimus ja globaalit kumppanuudet
- Turvallinen tutkimus- ja opetusympäristö
- Vastuullinen tutkimus

Vuoden aikana edistymme tutkimukselle valituilla painopistealueilla odotuksemme mukaisesti ja saavutimme esimerkiksi seuraavat tavoitteet: Lisäsimme strategia tohtorikoulutettavien paikkoja kestävään kehitykseen liittyvissä monitieteisissä teemoissa palkkaamalla 10 näihin teemoihin keskittyvää monitieteistä väitöskirja-tutkijaa, vahvistimme globaaleja kumppanuuksiamme perustamalla vaihto-ohjelman afrikkalaisissa yliopistoissa työskenteleville nuorille tutkijoille ja osallistuimme uhattujen tutkijoiden suojelemiseen Scholars at Risk -verkoston kautta.

Tutkimukseen liittyvien toimenpiteiden edistyminen kuvataan tarkemmin taulukossa katsauksen sivulla 25.

HELSUS

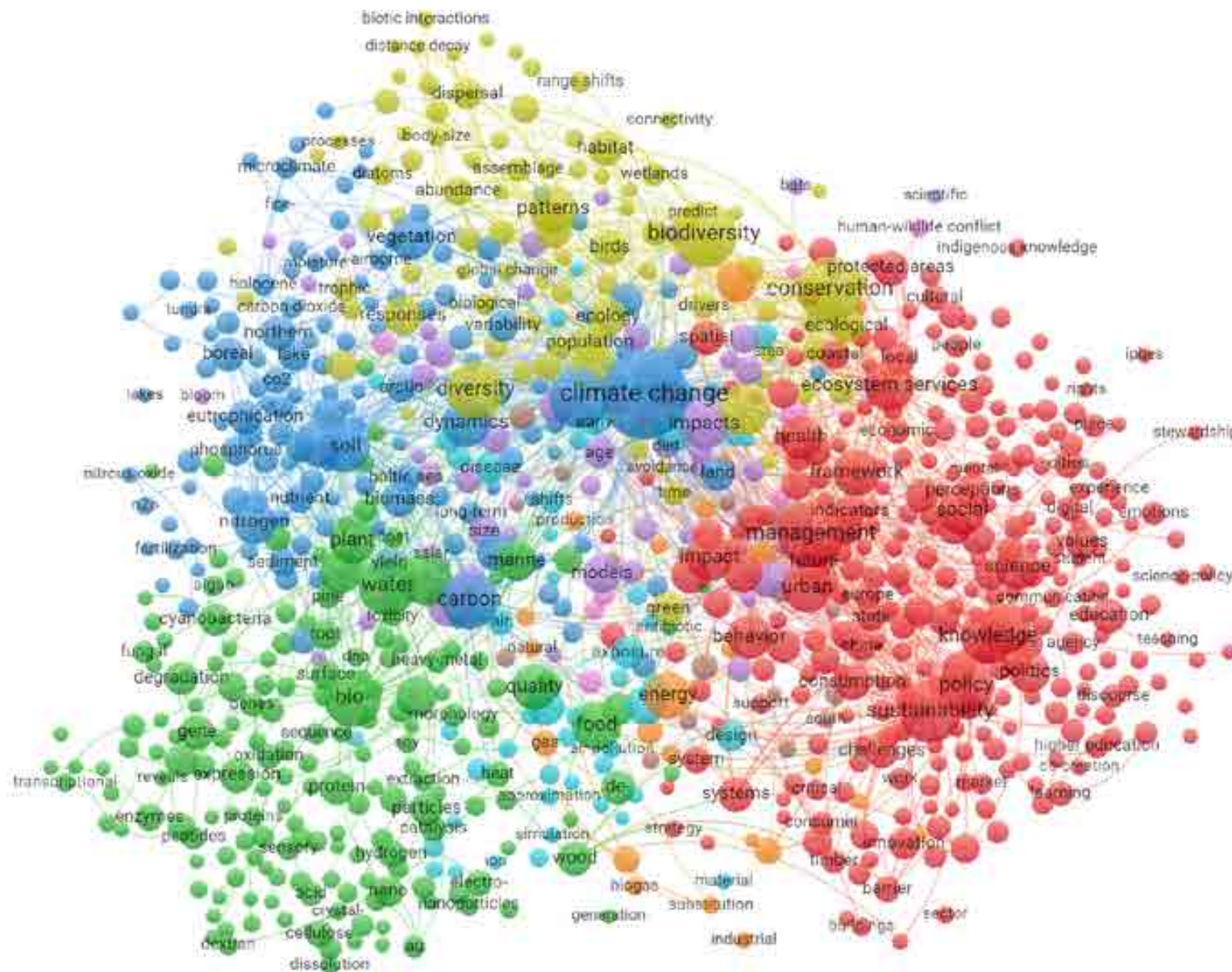
Helsingin yliopiston Kestävyystieteen instituutti HELSUS yhdistää kestävyystieteen tutkimuksen ja koulutuksen kolmelta kampukselta. Teologinen tiedekunta liittyi vuonna 2022 yhdeksäntenä tiedekuntana mukaan instituuttiin.

Instituutti osallistuu yhteiskunnan kestävyysmuutokseen ja edistää kestäviin ratkaisuihin siirtymistä tieteidenvälisen sekä poikkitieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen avulla. Tutkimus keskittyy erityisesti kaupunkeihin, kulutukseen ja tuotantoon sekä globaaliin etelään ja arktiseen alueeseen, sekä kestävyystieteen teoreettiseen ja metodologiseen kehittämiseen.

- ◆ **596 jäsentä**, joista 167 tohtoriopiskelijojta.
- ◆ HELSUS myönsi syksyllä rahoitusta **yhteensä yhdeksälle tutkimusprojektille**, joista viisi oli siemenrahoitusta ja neljä vuorovaikutusrahoitusta.

Taulukko 1. HELSUS julkaisut 2020–2022
Lähde: Tuhat 24.3.2023

Julkaisutyyppi	2020	2021	2022
Tieteelliset vertaisarvioidut julkaisut (A, C)	739	893	817
Yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen painottuvat julkaisut (B, D, E)	248	322	211

Kuva 1. HELSUS julkaisut 2020–2022, yhteissana-analyysi, VOSviewer, data: Web of Science

KESTÄVÄN KAUPUNGISTUMISEN JA HYVINVOINNIN HAASTEITA RATKOMASSA

Kaupunkitutkimusinstituutti *Urbaria* on Helsingin yliopiston sisäinen kaupunkitutkimusta kokoava ja kaupunkitutkimuksen yhteiskunnallista vuorovaikutusta kehittävä verkostomainen ja monitieteinen toimija.

Urbaria Postdoc Forum on Helsingin, Espoon ja Vantaan rahoittama monitieteinen kaupunkitutkimuksen tutkijatohtoreiden ryhmä. Vuonna 2022 viimeisellä tutkijatohtoreiden rekrytointikierroksella rekrytoitiin postdoc-tutkijoita tutkimaan kaupunkiekologiaa ja monimuotoisuutta, urbaania asumista ja muuttoliikettä sekä kestäväää liikkumista ja tekoälyä.

Urbaria Summaries Series -aiheina oli muun muassa kaupunkikoulut ja huono-osaisuus, helsinkiläinen köyhyys ja kaupunkeihin kytketyt merkitykset verkko-keskustelussa. *Urbaria Summaries Series* on *Urbarian* tutkimustiivistelmiä ja lyhyitä temaattisia tutkimuskatsauksia julkaiseva populäärisarja. Julkaisuista on hyötyä niin kaupungeja koskevassa päätöksenteossa kuin sidosryhmätoiminnassa.

4

tiedekuntaa

154

tutkijaa eri tieteenaloilta

80

eri tutkimushanketta

Urbarian tutkijat tuottivat

286

julkaisua nostaen *Urbarian* yhteisjulkaisuiden määrän

1 110

julkaisuun

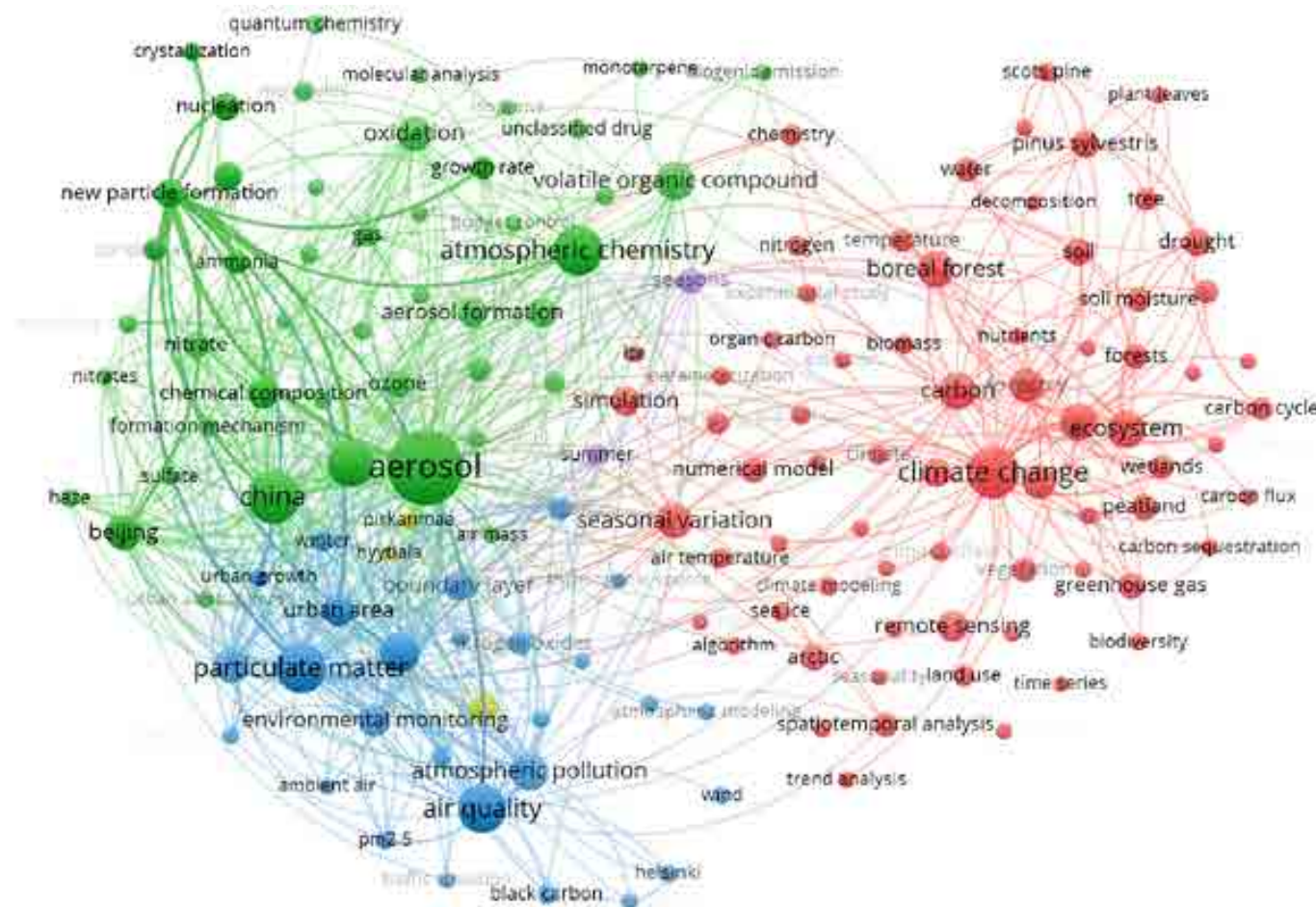
ILMAKEHÄTIETEIDEN KESKUS INAR

Ilmakehätieteiden keskus INARin korkeatasoinen tutkimus vahvistaa ilmakehän ja ympäristön tutkimusta kansallisesti ja kansainvälisesti sekä tuottaa tutkimustietoa yhteiskunnan käyttöön. Keskus tekee tutkimusta sekä molekyyliatasolla että globaalilla tasolla erityisesti ilmastomuutoksen, ilmanlaadun, biogeokemiallisten kiertojen ja ekosysteemiprosessien parissa.

- ◆ INARin kansalliset yhteistyökumppanit ovat Ilmatieteen laitos, Itä-Suomen yliopisto sekä Tampereen yliopisto.
- ◆ **Jäseniä yli 250** fysiikan, kemian, meteorologian, metsätieteiden, ympäristötieteiden ja yhteiskuntatieteiden aloilta.

Taulukko 2. INAR julkaisut 2020–2022
Lähde: Tuhat 24.3.2023

Julkaisutyyppi	2020	2021	2022
Tieteelliset vertaisarvioidut julkaisut (A, C)	288	337	311
Yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen painottuvat julkaisut (B, D, E)	22	39	17

Kuva 2. INAR julkaisut 2020–2022, yhteissana-analyysi, VOSviewer, data: Scopus

INAR on tehnyt merkittävää tutkimusta ilmasto- ja kestävyysteemoista vuonna 2022. Tämä näkyy hyvin julkaisuihin perustuvassa yhteissana-analyysissä, missä erottuu kolme keskeistä, toisiinsa kytkeytynyttä tutkimusteemaa: ekosysteemien prosessit ja ekosysteemien ja ilmaston väliset vuorovaikutukset (punainen väri), ilmakehän prosessit ja ilmakehän pienhiukkasten (i.e. aerosolit) ja ilmaston väliset vuorovaikutukset (vihreä väri), sekä ihmistoiminnan aiheuttamat päästöt ja ilmanlaadun ja ilmaston väliset vuorovaikutukset (sininen väri).

Analyyssia voi tarkastella lähemmin verkkosivuilla.

ACCC KEHITTÄÄ TIETEELLISEEN YMMÄRRYKSEEN PERUSTUVIA KÄYTÄNNÖN RATKAISUJA ILMASTONMUUTOKSEN TORJUMISEEN

Ilmakehätieteiden keskukselta (INAR) johdettu **Atmosphere and Climate Competence Center** (ACCC)-lippulaiva keskittyy ilmastoon ja ilmakehän tutkimukseen sekä sen yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen. Uusia avauksia tutkimuspuolella olivat esimerkiksi metsien roolia ilmastomuutoksessa tutkiva **ForClimate-hanke** sekä poikkitieteellinen **Interactions of Earth Components (InterEarth)-kokonaisuus**, jossa maapallon eri komponenttien – eliökehä, vesikehä, kivikehä ja ilmakehä – välistä vuorovaikutusta ja palautemekanismeja tutkitaan ympäristötutkimuksen näkökulmasta.

Lisäksi ACCC on mukana esimerkiksi **Climademy-projektissa**, jossa rakennetaan eurooppalaista opettajien ilmastomuutosakatemiaa.

Tutkimuksen, taiteen ja kansalaisyhteiskunnan välistä vuorovaikutusta vahvistamaan perustettiin **Safer Climate -verkosto**.

ACCC:n yhteistyöverkoston kasvua tukivat lisäksi mm. Tampereen yliopistolla järjestetty tieteellinen konferenssi satoine osallistujineen, COP27-kokouksen Data as the basis for policy, innovation and education-tilaisuus sekä ACCC:n johtajan professori Markku Kulmalan valinta The World Academy of Sciences (TWAS)-neuvoston jäseneksi.

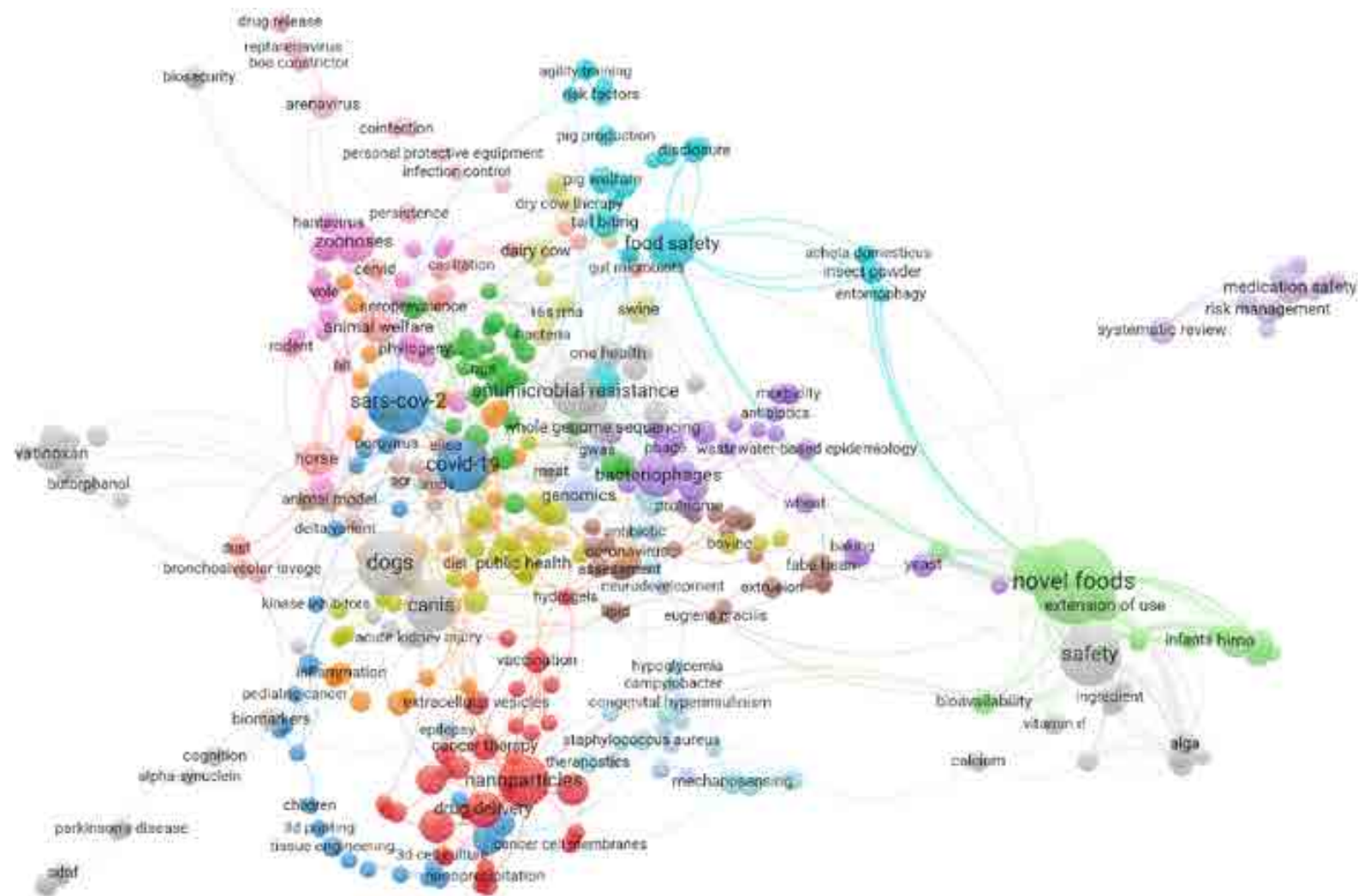
YHTEINEN TERVEYS – ONE HEALTH -AJATTELU NÄKEE IHMISEN OSANA ELIÖKUNTAA JA TERVEYDEN NÄIDEN YHTEISENÄ ASIANA

HOH Helsinki One Health on ihmisen ja eläinten yhteisen terveyden tutkimuksen verkosto, joka perustettiin tukemaan ja koordinoimaan alan tutkimusta Helsingin yliopistossa. Verkosto paneutuu eläin- ja ihmiskansalaatioiden terveyden vuorovaikutukseen nopeasti muuttuvassa ympäristössä.

Taulukko 4. HOH julkaisut 2020–2022

Lähde: Tuhat 24.3.2023

Julkaisutyyppi	2020	2021	2022
Tieteelliset vertaisarvioitut julkaisut (A, C)	255	305	260
Yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen painottuvat julkaisut (B, D, E)	45	44	14

Kuva 4. HOH julkaisut 2020–2022, yhteissana-analyysi, VOSviewer, data: Scopus

Analyyssia voi tarkastella lähemmin [verkkosivuilla](#).

KANSAINVÄLISTÄ YHTEISTYÖTÄ TUTKIMUKSEN SARALLA

Afriikka-ohjelma

Aloitimme Afriikka-ohjelmaamme 2021–2030 liittyvän ohjelman, jossa tuetaan nuoria lahjakkaita afrikkalaisia tutkijoita ja tuodaan heidät yhteen Helsingin yliopiston huippututkijoiden kanssa. Ohjelman tavoitteena on lisätä Afriikka-yhteistyötä ja tukea uutta kunnianhimoista tutkimus- ja koulutusyhteistyötä. Ohjelmaan haki yhteensä 22 tutkijaa, joista kuusi valittiin ja he saivat 4–10 kuukauden mittaiset apurahat vierailujaksolle Helsingin yliopistoon.

Tutustu tutkimukseen: Virustutkimus Keniassa voi estää uusia pandemioita

Helsingin yliopiston Taitan tutkimusasemalla Keniassa etsitään poikkeustieteellisiä ratkaisuja ihmiskunnan suurimpiin haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen, luontokatoon ja pandemioihin. Taitalle ollaan rakentamassa Weisell-säätiön lahjoituksen ansiosta uutta, korkean turvaluokituksen viruslaboratoriota, joka avaa paljon uusia mahdollisuuksia virustutkimukselle.

ALKUPERÄISKANSOJEN TUTKIMUSTA YLI PERINTEISTEN TIETEENALARAJOJEN

Helsingin yliopiston alkuperäiskansatutkimuksen painopiste-alueita ovat tutkimusmetodit ja -etiikka alkuperäiskansojen parissa, epistemologinen moninaisuus, biokulttuurinen diversiteetti, oikeudet ja historia, alkuperäiskansojen taiteet ja kielet. Alkuperäiskansatutkimus kurottaa perinteisten tieteenalajakojen yli painottaen kestävää ja eettistä tutkimusta yhteistyössä alkuperäiskansojen kanssa. [Lue lisää alkuperäiskansatutkimuksesta.](#)

Tutustu tutkimukseen: Luonnon monimuotoisuuden kokemisen tutkimusta Amazoniassa

Poikkitieteellisessä viisivuotisessa [Conceptualising biodiversity in Amazonia](#) -tutkimusprojektissa tarkastellaan paikallisten kokemuksia ja ymmärrystä luonnon monimuotoisuudesta Brasilian Amazonin paikallisyhteisössä osallistavia tutkimusmetodeja hyödyntäen.

HUIPPUOSAAMISTA ARKTISEN TUTKIMUKSEN TIETEENALOILLA

Julkaisimme **University of Helsinki Arctic Programme 2022–2030 -ohjelman**, jossa linjaamme pyrkimyksemme kehittää arktiseen alueeseen liittyvää tutkimusta, koulutusta, vuorovaikutusta ja kansainvälistä yhteistyötä.

Tutustu ohjelmaan.

Arktinen alue on yksi Kestävyystieteiden instituutti HELSUSin viidestä tutkimusteemasta. Teema pyrkii tuomaan kysymykset arktisen alueen ilmastomuutoksesta, kestävydestä ja muuttuvista ympäristöistä käytäntöön tarjoamalla niille monitieteisen alustan. Muita HELSUSin tutkimusteemoja ovat kulutus ja tuotanto, globaali etelä, teoria ja metodologia sekä kaupungit.

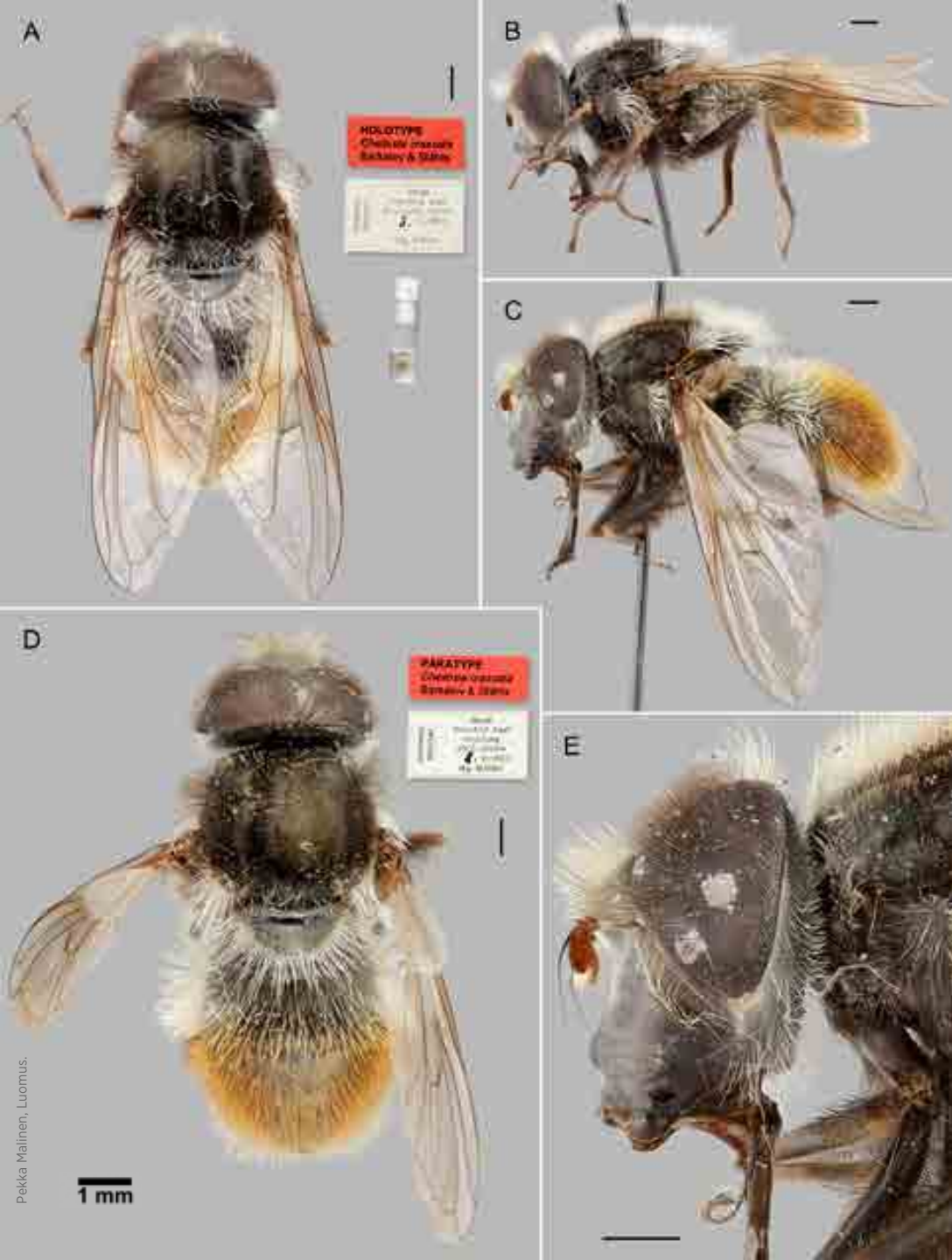

TUTKIJAT KESTÄVYYSMURROKSEN VAUHDITTAJINA

Usean vuonna 2022 nimitetyn uuden professorin tutkimusala linkittyy vahvasti kestävyys- ja vastuullisuus-kysymyksiin. Tutkimusaiheet liittyvät muun muassa kaupunki-ilmastoon, arktisten alueiden hiukkas-tutkimukseen, terveyskriisin ja kestävyysmurroksen yhteyteen, ruokakulttuurin kestävyteen ja kasvipohjaisen elintarvikkeiden tarjoamiin mahdollisuuksiin ravinnon riittävyyden kysymyksissä sekä työelämän tasa-arvo-kysymyksiin.

Lue lisää yliopiston sivuilta.

➤ LUONNON MONIMUOTOISUUS NÄKYVÄKSI

Valtaosa maapallon eliölajeista on ilman tieteellistä nimeä. Luonnontieteellisen keskusmuseon (Luomus) tutkijat kuvaavat vuosittain kymmeniä tieteelle uusia eliölajeja, sekä selvittävät eliöiden evoluutiohistoriaa ja systematiikkaa. Nimettyjä lajeja tarvitaan tutkimuksessa ja yhteiskunnassa. Ilman nimeä emme voi viestiä yksiselitteisesti mistä lajista puhumme, ja vain nimetty laji voidaan ottaa mukaan uhanalaisarviointeihin tai suojella. Vuonna 2022 kuvattiin mm. kovakuoriaisia, pistiäisiä, perhosia ja kukkakärpäsiä. Näiden lajien arvokkaat tyyppiyksilöt säilytetään Luomuksen kokoelmissa.

➤ PANOSTUKSIA TIEDON SAAVUTETTAVUUTEEN JA AVOIMUUTEEN

Sijoituimme hyvin kansallisessa avoimen tieteen seurannassa. Asteikolla 1–5 yliopiston avoimuuden tasoksi tuli 4/5, mikä on myös yliopistojen kansallinen keskiarvo.

Helsinki University Press (HUP) on yliopiston kirjaston alaisuudessa toimiva avoin tiedekustantamo, jonka julkaisutoiminta on kasvanut ja kansainvälistynyt vauhdilla sen kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana. HUP edistää konkreettisesti avointa tiedettä ja julkaisemista ja auttaa vakiinnuttamaan avoimen julkaisemisen toimintamalleja sekä toimii esimerkkinä myös muille.

Yliopiston kirjasto aloitti syyskuussa **Avoimella otteella -tiedepodcastin**, jossa avoimia julkaisukanavia hyödyntävät yliopistolaiset kertovat oman opetus- tai tutkimustyönsä näkökulmasta mikä avoimemmassa tieteessä on olennaista.

Kansalliskirjastolle myönnettiin Alfred Kordelinin säätiöltä **apuraha saamelaisten kieli- ja kulttuuriaineiston saatavuuden parantamiseksi**. Suuret kulttuurihankkeet -apurahan turvin saadaan luotua tuki pohjoissaamen kielelle kolmeen Kansalliskirjaston ylläpitämään ja monen muun toimijan hyödyntämään digitaaliseen palveluun: Finnaan, Fintoon ja Kotoistukseen. Tämä parantaa saamelaisen tieto- ja kulttuuriperintöaineiston näkyvyyttä ja löydettävyyttä. Myös tiedonhaku helpottuu pohjoissaamen kielellä.

Edistymisemme Kestävyys ja vastuullisuus -ohjelmaan **tutkimuksen** osa-alueelle kirjatuiissa toimenpiteissä:

ESIMERKKEJÄ TÄRKEIMMISTÄ TOIMISTA	STATUS	TAVOITEAIKATAULU	
Kestävyystutkimus ja globaalit kumppanuudet			
Vahvistamme Kestävyystieteen instituutin (HELSUS) kautta tiedekuntien välisiä hankkeita, jotka liittyvät tieteidenväliseen, poikkitieteelliseen ja ratkaisukeskeiseen kestävyys-tutkimukseen.	▶	2022-2024	
Lisäämme strategisia tohtorikoulutettavien paikkoja kestäväan kehitykseen liittyvissä monitieteisissä teemoissa palkkaamalla 10 monitieteistä näihin teemoihin keskittyvää väitöskirjatutkijaa.	▲	2022-2026	
Vahvistamme globaaleja kumppanuuksiamme muun muassa perustamalla vaihto-ohjelman afrikkalaisissa yliopistoissa työskenteleville nuorille tutkijoille kestäväan kehityksen tavoitteiden puitteissa.	▲	2022-2025	
Kehitämme tapoja seurata ja analysoida kestäväan kehitykseen liittyviä tutkimusjulkaisuja.	▶	2022-2024	
Koordinoimme suomalaisten yliopistojen UniPID-kehitysyhteistyöverkostoa ja tuemme sen pyrkimyksiä muodostaa vastuullisia globaaleja akateemisia kumppanuuksia, kuten aloitetta laatia eettiset ohjeet globaalin etelän toimijoiden kanssa tehtävälle akateemiselle yhteistyölle.	▶	2021-2024	
Turvallinen tutkimus- ja opetusympäristö			
Osallistumme uhattujen tutkijoiden suojelemiseen toimimalla Scholars at Risk (SAR) -verkostossa ja siihen liittyvien rahoitusjärjestelyiden kautta. Toimimme SAR:n Suomen-osaston puheenjohtajana vuosina 2022-2023.	▲	2022-2023	
Vastuullinen tutkimus			
Vahvistamme akateemiselle henkilöstölle tarjottua tukea tutkimusetiikkaan liittyvissä kysymyksissä. Kehitämme esihenkilöille ja tutkijoille tarkoitettua tutkimusetiikan verkkokoulutusta. Tarjoamme vastuullisen tutkimuksen koulutusta. Tuemme aktiivisesti vastuullista tutkimusdatan hallintaa tutkimusdatapolitiikkamme ja tietosuojaperiaatteidemme sekä niiden toimeenpanon kautta.	▶	2022-2024	
Tuemme avoimen tieteen, tutkimuksen ja oppimisen periaatteita osana vastuullista tutkimusta. Perustamme avoimen tieteen ja tutkimuksen koordinoituelimen, määritämme avoimen tieteen ja tutkimuksen tavoitteet sekä laadimme säännöt avointen infra-struktuurien ja datan tarjoamiselle. Otamme avoimen tieteen ja tutkimuksen saralla saavutetun pätevyyden osaksi tutkimuksen ja tutkijoiden arviointia.	▶	Tammikuu 2024	

- ▲ Toteutunut
- ▶ Edistyy suunnitellusti
- ▼ Toistaiseksi ei edistetty

KESTÄVYYS OSANA KOULUTUSTA

Tieto ja oppiminen kuuluvat kaikille. Haluamme kouluttaa maailman muuttajia ja opettaa kaikenikäisille oppijoille tietoja, osaamista, arvoja ja asenteita, joilla voidaan vastata monisyisiin globaaleihin haasteisiin. Avoimen tiedon ja elinikäisen oppimisen hengessä kehitämme alati erilaisia jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia. Tavoittemme on nivoa kestävyysteemat pysyväksi osaksi kaikkia koulutusohjelmiamme sekä henkilöstömme osaamista. Haluamme toimia myös opetuksen saralla yhä vahvemmin globaalien kumppaniemme kanssa mahdollistaen oppimisen ja muutoksen yli valtiollisten ja mantereiden välisten rajojen.

OPETUS PAINOPISTEALUEET 2022–2024

- Kestävyys koulutuksessa
- Globaalit kumppanuudet
- Jatkuva oppiminen

Opetukselle valituilla painopistealueilla otimme vuoden aikana isoja harppauksia kohti tavoitteitamme ja osan jo toteutimmekin. Julkaisimme muun muassa Una Europa yhteistyössä pitkään valmistellun kestävyiden mikro-opintokonaisuuden ja sisällytimme kestävyysopintoja osaksi koulutusohjelmien syksyllä 2023 alkavia opetussuunnitelmia. Toteutimme myös One Health Early Career Champions -yhteistyön Nairobin yliopiston kanssa.

Opetukseen liittyvien toimenpiteiden edistyminen kuvataan tarkemmin taulukossa katsauksen sivulla 32.

Veikko Somerpuro

11

tiedekuntaa

96

kandi- ja maisteriohjelmaa

30 996

tutkinto-opiskelijaa

26 100

perustutkinto-opiskelijaa

2 240

kansainvälistä tutkinto-opiskelijaa

263

opiskelijaa suoritti
kestävyyskurssin

971

Avoimen yliopiston kurssia tarjolla

105 755

suoritettua jatkuvan oppimisen
opintopistettä

71

opiskelijaa Kaupunkitutkimuksen ja
suunnittelun maisteriohjelmassa

193

opiskelijaa Ympäristönmuutoksen
ja globaalin kestävyuden
maisteriohjelmassa

48

opiskelijaa Ilmakehätieteiden
maisteriohjelmassa

UUSI KESTÄVYYDEN OPINTOKOKONAISUUS

Julkistimme lokakuussa Una Europa -yhteistyössä valmistellun **kestävyyden mikro-opintokokonaisuuden**. Kokonaisuus tarjoaa oppijoille eri maissa mahdollisuuden tutustua kestävä kehityksen periaatteisiin monitieteisesti.

Opintokokonaisuus sisältää seuraavat kurssit:

1. Introduction to Sustainability 3 op
2. Climate.now 2 op
3. Biodiversity.now 2 op
4. Political Economy of Sustainability 2 op
5. Sustainability and the Arts 1 op

[Lue lisää opintokokonaisuudesta.](#)

VAHVISTIMME OPISKELIJOIDEN JA OPETTAJIEN KESTÄVYYSOSAAMISTA

Koulutusohjelmien opetussuunnitelmat vuosille 2023–2026 hyväksyttiin loppuvuodesta. Suunnittelutyön yhteydessä **kestävyysosaaminen sisällytettiin osaksi kaikkien koulutusohjelmien opetussuunnitelmia**, esimerkiksi sisällyttämällä kestävyysopintoja osaksi tutkintojen asiantuntijuuden opintokokonaisuutta.

Pilotoimme Helsingin yliopiston **kestävyysskurssia** keväällä kolmannen ja syksyllä neljännen kerran. Yhteensä kurssille osallistui vuoden aikana noin 470 opiskelijaa.

Perustimme keväällä **kestävyysopettajien verkoston** (Teachers for sustainability). Verkoston tarkoituksena on vahvistaa kestävyysopetusta ja tuoda kestävyysteemoista opettavat opettajat yhteen. Kuvasimme opettajien tueksi kolme opetusvideota teemalla ”Miten sisällyttää uusi kestävyysosaaminen osaksi yliopisto-opetusta”.

Lue lisää kestävyysosaamisen kehittämisestä [Kestävyysasiantuntijoita kouluttamassa -blogista](#).

ILMASTO- JA KESTÄVYY SOPETUSTA KAIKILLE

Climate University on ilmakehätieteiden keskus INARin johtama yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen verkosto. Climate University on 28 suomalaisen korkeakoulun verkosto, joka kehittää korkeakoulujen ilmasto- ja kestävyysopetusta. Verkosto on julkaissut 10 kaikille avointa verkkokurssia ja kaksi uutta on tulossa vuosina 2023-24.

KESTÄVYYS INTEGROITUNA OPINTOIHIN – ESIMERKKEJÄ KURSSEISTA

Kolmannen kerran järjestetyllä **Geographies of Inequalities -kurssilla** opittiin kestävän kehityksen diskurssia ja analyyttistä ajattelua. Ryhmätöissään opiskelijat käsittelivät monimutkaisia epätasa-arvoa tuottavia ylikansallisia kytköksiä kuten globaalia kahvintuotantoa, energiaa kansallisena turvallisuuskysymyksenä ja elektroniikkajätteeseen liittyviä ylikansallisia ongelmia.

Yliopistopedagogiikan keskuksen (HYPE) järjestämällä kaikille tutkinto-opiskelijoille avoimella **Kohti parempaa opiskelua -kurssilla** paneuduttiin hyvinvoinnin edistämiseen ja tukemiseen opiskelussa, opiskelutaitojen kehittämiseen ja sitä kautta myös opiskelun tukemiseen.

OPETTAJAT KESTÄVYYSMURROKSEN VAUHDITTAJINA

Ilmakehätieteiden yliopistolehtori Laura Riuttanen edistää kestävyysmurrosta Una Europa -verkostossa ja sen ulkopuolella.

“Yhteiskunnissamme tarvitaan nyt todella muutosta. Tutkimus on toki erittäin tärkeää – on tärkeää, että meillä on luotettavaa tietoa ja että luodaan uutta tietoa, mutta minusta opettaminen ennen kaikkea on oikea tapa muuttaa yhteiskuntiamme. Yliopistoissamme opetetaan vuosittain tuhansia opiskelijoita. Uskon yliopistojen voivan aidosti toimia kestävyysmurroksen veturina, jos niistä peräisin oleva tieto yhdistetään tuhansien opiskelijoiden kouluttamiseen.”

[Lue lisää Lauran työstä yliopiston sivulta.](#)

➤ TIEDEKASVATUSTA TUTKIMUSASEMILLA JA KAMPUKSILLA

Tvärminnen eläintieteellinen asema tarjoaa **merentutkimustehtäviä eri-ikäisille** lapsi- ja nuorisoryhmille sekä aikuisille. Tiedekasvatus Tvärminnen eläintieteellisellä asemalla on osa maailmanlaajuisia pyrkimystä merilukutaidon vahvistamiseen, eli tietoisuuden ja ymmärryksen lisäämiseen valtamerten ja merien merkityksestä osana YK:n merten vuosikymmentä 2021–2030 ”The Decade of Ocean Science for Sustainable Development”.

Värriön tutkimusasema on kevästä 2022 alkaen tarjonnut Sallan, Savukosken ja Sodankylän **lukioille ilmasto- ja ympäristöopetusta**, jota laajennetaan Suomen Kulttuurirahaston tuella 2023 syksystä alkaen kattamaan koko Itä-, Pohjois- ja Tunturi-Lapin alueiden toisen asteen oppilaitokset. Opetus toteutetaan kenttäkursseina Värriön ja Kilpisjärven tutkimusasemilla. Kursseilla käsitellään ilmastonmuutosta, luontoa ja luonnonvarakysymyksiä Pohjois-Suomen näkökulmasta ja pyrkimyksenä on lisätä alueellista tasa-arvoa Helsingin yliopiston ja tutkitun tiedon saavutettavuudessa.

Järjestimme **seikkailutaidoleirin lapsille** Kumpulan kasvitieteellisessä puutarhassa. Leirin aikana vierailtiin Kumpulan kasvitieteellisessä puutarhassa, tehtiin taideteoksia, puhuttiin luonnon monimuotoisuudesta ja kasvien etäsuojelusta sekä opeteltiin kaupunkiseikkailu- ja luontotaitoja.

Uutena tiedekasvatuksen areenana avattiin Luonnontieteellisen museon neljänteen kerrokseen PopUp-parvi, joka tuo kaivattua lisätilaa vaihtuville näyttelyille. Parven ensimmäinen näyttely rakentui tiiviissä yhteistyössä Tvärminnen eläintieteellisen aseman kanssa ja juhlisti aseman 120-vuotisjuhlaa.

Edistymisemme Kestävyys ja vastuullisuus -ohjelmaan **opetuksen** osa-alueelle kirjatuissa toimenpiteissä:

ESIMERKKEJÄ TÄRKEIMMISTÄ TOIMISTA		STATUS	TAVOITEAIKATAULU
Kestävyys koulutuksessa			
Laadimme opetussuunnitelmakauden 2023–2026 suunnittelutyön yhteydessä yhteiset käytännöt ja ohjeet kestävyys-osaamisen vahvistamiseksi. Kestävyys ja vastuullisuus otetaan osaksi akateemisten asiantuntijataitojen mallia.	▲	2022	
Toteutamme kestävän kehityksen edistämistä opetuksessa koskevan hankkeen, jossa koulutusohjelmat kehittävät keinoja sisällyttää kestävyysteemoja koulutussisältöihinsä. Hanke auttaa koulutusohjelmia soveltamaan kestävyyslinjauksia käytännön opetussuunnitelmatyössä sekä kannustaa tiedekuntia ja koulutusohjelmia toteuttamaan yhteistä monitieteistä kestävyysopetusta.	▶	2022–2024	
Vahvistamme opettajien ja koulutusohjelmien johtajien pedagogista osaamista ottamalla huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ja suunnittelemalla opettajille suunnatun akateemiset asiantuntijataidot ja linjakas opetus -kurssin sekä muokkaamalla pedagogisten yliopistonlehtorien koulutusta ja yliopistopedagogiikan opetussuunnitelmaa.	▶		
Järjestämme vuosittain HELSUS Co-Creation Lab -yhteiskehittämisryhmän, jonka puitteissa maisteriopiskelijat pääsevät tarkastelemaan keskeisiä kestävyysshaasteita pro gradu -töissään yhteistyössä kumppaneiden kanssa.	▶		
Globaalit kumppanuudet			
Toteutamme One Health Early Career Champions -yhteistyötä Nairobien yliopiston kanssa.	▲	2021–2022	
Vahvistamme globaalissa etelässä toimivien kumppaniemme kanssa tehtävää tasa-arvoista yhteistyötä globaalien koulutushaasteiden ratkaisemista edistävän Global Innovation Network for Teaching and Learning -verkoston (GINTL) ja muiden globaalien pilottien kautta.	▶	2021–2024	
Koordinoimme suomalaisten yliopistojen UniPID-kehitysyhteistyöverkosta. Toimintaan kuuluu yhteistyöhön perustuvien verkkokurssien suunnittelu yhdessä globaalien etelän yhteistyökumppanien kanssa.	▶		
Jatkuva oppiminen			
Kehitämme kestävän kehityksen mikro-osaamiskokonaisuuden osana Una Europa -verkostoa ja tarjoamme ohjelmaa osana jatkuvan oppimisen koulutustarjontaan.	▲	Vuoteen 2023 mennessä	
Kehitämme aktiivisesti jatkuvan oppimisen tarjontaan ja siihen liittyvää yhteistyötä muiden korkeakoulujen kanssa. Sitoudumme koordinoimaan ja kehittämään Climate University -verkostoa sekä tarjoamme siihen liittyviä kursseja opiskelijoillemme. Tuemme kansallisen biodiversiteettikoulutusverkoston perustamista.	▶	2022–2024	
Kehitämme henkilöstömme kestävyysosaamista Vastuullinen yliopisto -ohjelman kautta. Laadimme ohjelmaan kaksi uutta osiota: kestävyys ja vastuullisuus yliopiston toimintaympäristössä sekä henkilöstölle suunnattu kestävyysaiheinen MOOC-kurssi. Tarjoamme henkilöstölle Tasavertainen yliopisto -koulutusohjelmaa.	▶		

- ▲ Toteutunut
- ▶ Edistyy suunnitellusti
- ▼ Toistaiseksi ei edistetty

YHTEISTYÖTÄ KESTÄVÄMMÄN MAAILMAN PUOLESTA

Nykyisiin globaaleihin haasteisiin vastaaminen vaatii yhteistyötä yhteiskunnan eri toimijoiden ja sektoreiden kanssa. Yliopistona tunnistamme vastuumme ja yhteiskunnalliset vaikutusmahdollisuutemme. Haluamme edistää vastuullisesti niin paikallisia, alueellisia, kansallisia kuin kansainvälisiä yhteistyömuotoja ja kumppanuukсыamme ja tuoda tutkitun tiedon yhä vahvemmin osaksi yhteiskunnallista päätöksentekoa.

YHTEISKUNNALLINEN VUOROVAIKUTUS PAINOPISTEALUEET 2022–2024

- Tutkimustieto päätöksenteossa
- Vastuulliset kumppanuudet
- Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö

Edistymme valituilla yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen painopistealueilla vuoden aikana monilta osin suunnitelmien mukaan. Pyrimme tuomaan tutkittua tietoa laajempaan tietoisuuteen järjestämällä vuoden aikana useita kaikille avoimia kestävyysteemaisia tilaisuuksia. Sisällytimme kestävyys- ja vastuullisuusteeman vahvemmin osaksi yliopiston kaikkea viestintää. Järjestimme vuosittaisen Sustainability Science Days -konferenssin yhdessä Aalto-yliopiston kanssa. Vastuullisten kumppanuuksien vahvistamiseksi päivitimme yritys yhteistyön eettiset ohjeet. Lisäksi loimme mahdollisuuksia kestävyysaiheisten innovaatioiden edistämiseksi. Toisaalta jäimme hieman jälkeen esimerkiksi tavoitteestamme parantaa riskien arviointia ja hallintaa kansainvälisessä yhteistyössä vuoden loppuun mennessä, joten panostusta tämän edistämiseksi jatkossa tarvitaan.

Yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen liittyvien toimenpiteiden edistyminen kuvataan tarkemmin taulukossa katsauksen sivulla 48.

Veikko Somerpuro

➤ REAGOIMME NOPEASTI YLLÄTTÄVÄÄN KANSAINVÄLISEEN KRIISIIN

Venäjän sotatoimet Ukrainassa järkyttivät kollektiivisesti koko yliopistoyhteisöä. Pian sodan alkamisen jälkeen maaliskuussa 2022 ilmaisimme yhteisesti tukemme Ukrainalle ja sen yliopistoyhteisölle ja tuomitsimme Venäjän sotatoimet maassa. Yhdessä muiden suomalaisten yliopistojen kanssa ilmaisimme tukemme Ukrainalle rehtorineuvosto Unifin kautta sekä eurooppalaisten yliopistojen EUA-yhteistyöelimen lausunnossa.

Esimerkkejä tukitoimistamme vuoden aikana:

- Yhteisön tukemiseksi ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi poikkeustilanteessa järjestettiin kaikille avoimia keskustelutilaisuuksia.
- yli **280** yhteisön jäsentä lahjoitti lähes **167 500** euroa sotaa pakenneville opiskelijoille ja tutkijoille, jotka halusivat jatkaa opintojaan Helsingin yliopistossa.
- Keräsimme yhteisönä **yli 32 kuutiota** humanitääristä apua muutaman päivän aikana.
- Lahjoitimme **50 000 euroa** sodan uhreille Unicefin kautta. Lisäksi Yliopiston apteekki lahjoitti yhteensä **20 000 euroa**.
- Tarjosimme palkkatukea ukrainalaisille tutkijoille.
- Tarjosimme **maksuttomia opintoja** sodan vuoksi korkeakouluopintonsa Ukrainassa keskeyttämään joutuneille. Yhteensä opinto-oikeuksia myönnettiin 37. Osa opiskelijoista sai apurahan turvin mahdollisuuden jatkaa opintojaan vaihto-opiskelijoina.
- Avoimen yliopiston maksuttomia opinto-oikeuksia myönnettiin **170** opiskelijalle.
- OKM myönsi **250 000 euroa** valtiotieteellisen tiedekunnan hankkeeseen, jossa kehitetään sosiaalitieteiden englanninkielistä koulutustarjontaa sotaa pakenneiden ukrainalaisopiskelijoiden tarpeisiin.

Lue lisää Ukrainatoimistamme yliopiston sivuilta.

➤ VAUHTIA KESTÄVYYSMURROKSEEN INNOVAATIOIDEN JA YRITYSYHTEISTYÖN KAUTTA

Saimme Helsingin kaupungilta merkittävän lahjoituksen tutkimus- ja innovaatio-työn edistämiseen. Kaupunki myönsi Helsingin innovaatorahastosta yhteensä **1 177 830 euroa** Kumpulan innovaatiokampus-hankkeen toteuttamiseen vuosina 2023–2025. Hankkeen tavoitteena on kehittää Kumpulan kampuksen innovaatioympäristöä osana Helsingin yliopiston uusia innovaatiotoimintoja ja vahvistaa kampuksella yritysten kanssa tehtävää laaja-alaista tutkimus- ja innovaatioyhteistyötä. Tarkoituksena on luoda kampukselle tekoäly-, kestävyys- ja syväteknologiateemojen innovaatioalusta ja keskittymä, joka tuo yritykset ja tutkimuksen yhteen.

[Lue lisää yliopiston verkkosivuilta.](#)

➤ TULEVAISUUDEN KESTÄVIÄ TIEDEPOHJAISIA INNOVAATIOITA ESILLÄ TAPAHTUMISSA

Helsingin yliopisto ja Helsingin Innovaatiopalvelut Oy (HIS) toivat kansainvälisen startup-kentän suur tapahtuma **Slushissa** näytille 16 yliopistotutkimukseen pohjaavaa spinout-yritystä ja pitkällä kaupallistamisvaiheessa olevaa alaansa huippututkimusta edustavaa tutkimushanketta. Yliopisto ja HIS olivat mukana jo kahdeksatta kertaa.

Kuudentoista innovaation joukkoon mahtui ratkaisuja ihmisen immuunijärjestelmän tehostamiseen, lääketieteen ja farmasian käytännön sovelluksiin, molekyyli teknologiaan sekä vaihtoehtoisin proteiineihin ja terveellisempiin rasvoihin liittyen. Näytille tuotiin muun muassa eläinproteiineille vaihtoehtoa etsivä **MyShroom**, joka kehittää sienirihmastoon perustuvaa mykoproteiinia.

[Lue lisää tapahtumasta yliopiston sivuita.](#)

Olimme mukana myös **Arctic15-tapahtumassa**, jossa luotiin yhteyksiä kiertotalouden, ruokajärjestelmien sekä ilmaston ja kestävyiden maailmoissa. Tapahtuma kokoa yhteen korkeaa teknologiaa, kasvuyrityksiä, rahoittajia ja tukiorganisaatioita. Helsingin yliopistosta tapahtumaan osallistuivat Viikki Innovation Platformin, Viikin kampus-inkubaattori -ohjelman sekä Helsingin yliopiston rahastojen (HYR) asiantuntijat. Tämän lisäksi tapahtumaan osallistui useampi Helsingin yliopistolta ja Viikistä lähtöisin oleva yritysaihio.

➤ ESIHAUTOMOITA YHTEISKUNNALLISESTI VAIKUTTAVILLE IDEOILLE JA KIERTOTALOUSRATKAISUILLE

Helsinki Incubatorsin yhteiskunnallisesti vaikuttaviin ideoihin keskittyvä **SÄRÖ/FRACTURE esihautomo** starttasi syksyllä 14 tiimin voimin. Esihautomon ensimmäiseen ohjelmaan valittujen ideoiden keskeisiä teemoja olivat hyvinvointi, inklusiivisuus ja yhteisöjen välisen ymmärryksen lisääminen.

Syväteknologian ratkaisuihin ja tekoälyyn keskittyvä **Compass -esihautomo-ohjelmassa** 15 tiimiä kehitti tekoälyn tai muun teknologian avulla ympäristön kestävyteen liittyviä ratkaisujaan yritysideoiksi.

Kiertotalouteen panostavaan **Circulator 1.0. esihautomo-ohjelmaan** valittiin ryhmiä, jotka ideoivat ratkaisuja muun muassa vaatteiden, urheiluvälineiden ja kahvin kierrätykseen sekä tavaroiden korjauspalveluun ja kestävään paikalliseen elintarviketuotantoon.

Esihautomo-ohjelmien mahdollistajana toimii Helsingin kaupunki.

➤ KESTÄVÄÄN KEHITYKSEEN JA KIERTOTALOUTEEN KESKITTYYIÄ YRITYSHAUTOMOITA

Helsinki Incubatorsin uusi vaikuttaville bio- ja kiertotalousratkaisuille tarkoitettu kuuden kuukauden **Biosphere-yrityshautomon** haku avattiin loppuvuodesta. Biosphere-hautomon tarkoitus on tarjota bio- ja kiertotalouden innovaattoreille tukea, jota ei ole Helsingin yliopistossa ennen samalla tasolla nähty.

Ensimmäinen **NEXUS-hautomo-ohjelma** kokosi yhteen 20 lahjakasta innovaattori- ja yrittäjätiimiä Deep Technin, tekoälyn ja kestävä kehityksen aloilta.

Loppuvuodesta käynnistyi myös yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen, eri-arvoisuuden vähentämiseen ja koulutukseen keskittyvä **TREMOR hautomo-ohjelma**, johon osallistui 16 tiimiä.

Urban Tech Helsinki -yrityshautomon kolmannella hakukierroksella haettiin erityisesti ratkaisuja kaupunkien kestävä kehityksen haasteisiin.

Lue lisää yrityshautomoistamme.

➤ HELSINKI THINK COMPANYN OHJELMAT KESKITTIVÄT YHTEISKUNNALLISIIN TEEMOIHIN

Helsinki Think Company eli Helsingin yliopiston yrittäjyys-yhteisö järjesti vuonna 2022 useita ohjelmia kestävyteen ja vaikuttavuuteen liittyen. Hack for Society -ohjelma toi yhteen poliitikot, tutkijat ja opiskelijat ratkomaan tieteellisen tutkimuksen tunnistamia yhteiskunnallisia ongelmia, 4UNI ratkaisukilpailussa opiskelijatiimit kehittivät sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäviä ratkaisuja toimivan työelämän ja eläväisen kaupungin haasteisiin ja syksyllä Circular Economy Sprintissä kehitettiin kiertotalouteen liittyviä yritysideoita. Viikonlopun mittaisissa design sprinteissä Gam-e-Qualityssa ja Kollaasissa luotiin ratkaisuja pelialan eriarvoisuuteen ja taide- ja kulttuurialan kestävään tulevaisuuteen.

[Lue lisää Think Companyn vuodesta.](#)

➤ KESTÄVÄÄ RUOKAJÄRJESTELMÄMURROSTA EDISTÄMÄSSÄ

Viikki Food Design Factory on ruokainnovaatiotoiminnan koti Viikin kampuksella. Se kokoaa yhteen ruoka- ja innovaatio-osaajat ja fasilitoi uusien ruuan alkutuotantoon, jalostamiseen, jakeluun ja kuluttamiseen liittyvien kestävien ratkaisujen synnyttämistä. Viikki Food Design Factory on paikka, josta uudet kestävät ruoka- ja ruokajärjestelmäratkaisut työntyvät maailmalle ja kehittyvät innovaatioiksi ihmisten ja yhteiskunnan hyötykäyttöön.

Idättämö -esihauto-ohjelma tuo yhteen innovaatiotiimit sekä ruokajärjestelmäsektorin yritykset keksinnön idättämiseksi toimivaksi ratkaisuksi markkinoille. Toisella Idättämö-ohjelmakaudella mukaan valittiin seitsemän tiimiä ja varhaisen vaiheen startupia: Arctic Farming, BinkiApp, Five Letter Foods, Molt, Montinutra, Squee ja Three Mushketeers. Tällä kaudella pilotoitiin myös Helsingin yliopiston opiskelijoille Pre-Idättämö-ohjelmaa, jossa opiskelijoita innostettiin innovoimaan kestäviä ruokajärjestelmäratkaisuja ja tuettiin ideoiden viemisessä käytäntöön.

➤ YLIOPISTON LAHJOITUSRAHASTO TUKEE OPISKELIJOIDEN STARTUP-YRITYKSIÄ

Opiskelijoille suunnattu **HELSEED-yrittäjyysohjelma** järjestettiin kolmatta kertaa. Lupaavimmat startupit voivat saada ohjelmasta 10 000–50 000 euron sijoituksen yliopiston rahastoilta. Lisäksi ohjelmaan osallistumisesta saa opintopisteitä.

HELSEED-rahoitusta saaneiden Evexian ja Evergreen Wallsin tarinoita voi lukea esimerkiksi [yliopiston sivuilta](#) ja [Think Companyn blogeista](#).

➤ MAISTERINTUTKIELMIA KESTÄVYYSTEEMOISTA YRITYSYHTEISTYÖSSÄ

HELSUS Co-Creation Labissa maisteriopiskelijat tarttuvat yhteistyökumppaneiden esittämiin kestävyyshaasteisiin ja tekevät maisterintutkielmat prosessin aikana kehitetystä aiheesta. Tavoitteena on tuoda yhteen todelliset kestävyysongelmat ja tulevaisuuden asiantuntijat. Yhteistyökumppaneina voi olla yrityksiä sekä julkisen ja kolmannen sektorin toimijoita. Helsingin yliopisto oli vuoden 2022–2023 Helsus Co-Creation Lab -kumppanina ensimmäistä kertaa. Muut kumppanit olivat Helen, Valmet, Metsä Group, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY.

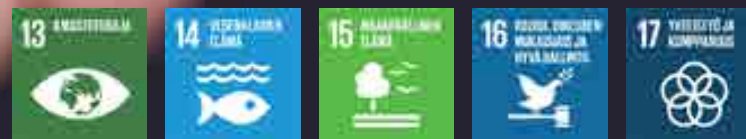

VAIKUTIMME PAIKALLISEEN, KANSALLISEEN JA KANSAINVÄLISEEN PÄÄTÖKSENTEKOON

Helsingin yliopiston tutkijoita oli aktiivisesti mukana **Kestävyyspaneelissa, Ilmastopaneelissa ja Luontopaneelissa** tuomassa tutkittua tietoa lähemmäs päätöksentekoa. Paneelit edistivät tieteen ja politiikan välistä vuoropuhelua kestävyys-, ilmasto- ja ympäristökysymyksissä ja antavat suosituksia hallituksen päätöksentekoon. Kestävyystieteen instituutti HELSUS koordinoi vuonna 2022 Kestävyyspaneelia ja Ilmastopaneelin sihteeristö sijaitsee Helsingin yliopistossa. Sihteeristöstä koordinoidaan myös Luontopaneelin viestintää.

Alkuvuodesta 2022 julkaistiin IPCC:n eli kansainvälisen ilmastopaneelin kuudes ilmastoraportti. Helsingin yliopiston Ilmakehätieteiden keskuksen ja Ilmatieteen laitoksen apulaisprofessori Annalea Lohila oli ainoana suomalaisena yksi raportin luonnontieteellisen osan 234 pääkirjoittajasta.

Urbania käynnisti ja koordinoi Helsingin yliopiston ja Työ- ja elinkeinoministeriön kaupunkipolitiikan pyöreän pöydän keskustelua kesäkuussa. Keskustelua isännöivät ministeri Mika Lintilä ja rehtori Sari Lindblom.

Yhteistyötä pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa

Kaupunkiakatemia on Helsingin yliopiston, Aalto-yliopiston, Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupunkien tutkimuspohjaisen kaupunkikehittämisen yhteistyöalusta, jossa edistetään kaupunkitutkimuksen ja kaupunkikehittämisen välistä vuorovaikutusta sekä tuetaan monitieteistä yhteistyötä.

Vuonna 2022 **Kaupunkiakatemian vuositeemana oli Ilmastotekojen kaupunki**. Kaupunkitutkimusinstituutti Urbaria osallistui aktiivisesti Kaupunkiakatemian teemavuoden ohjelman suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Kaupunkiakatemian yhteistyöalustalla järjestettiin **Postdoc Forumin vuorovaikutustapaamisia** Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa.

Urbaria jatkoi Helsingin kaupungin, Kuntaliiton, Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston yhteisen **Urban Lunch Hour** ja Helsingin yliopiston sisäisen **Urbaria Academic** -seminaarisarjojensa järjestämistä.

Urbarian ja Kaupunkiakatemian yhteistyössä jatkettiin tiedesparrausten järjestämistä. **Tiedesparraus** on dialogipohjainen menetelmä, joka tuo yhteen ajankohtaisen tutkimustiedon ja -näkökulmat sekä käytännön ammattilaisten asiantuntijuuden. Vuoden tiedesparrausten aiheina oli muun muassa kestävä elämäntavan tukeminen eri väestöryhmissä ja kaupunkien rooli sekä ja ekologinen kompensaatio. Ilmastoteemaista tiedesparrausta järjestettiin myös Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunginvaltuutetuille.

◆ HELSUSIN TAPAHTUMAT KOKOSIVAT YHTEEN LAAJAN YLEISÖN

HELSUSin ja Aalto yliopiston yhteistyössä vuosittain järjestettävän kansainvälisen **Sustainability Science Days** -tapahtuman teemana oli “Systemic transformations to sustainable futures in a globally connected world and highlight the urgency to act now.” Tapahtuma järjestettiin 18.-19.5. ja siihen oli mahdollista osallistua Otaniemen kampuksella ja virtuaalisesti. Tapahtumaan oli rekisteröitynyt yli 1300 osallistujaa ympäri maailman.

Where are the limits!? -tapahtuma juhlisti Kasvun rajat -raportin julkaisun 50-vuotispäivää. Emeritusprofessori Jørgen Randers, yksi raportin kirjoittajista, puhui tapahtumassa ja se järjestettiin yhteistyössä Sitran, Kelan ja Rooman klubin (Club of Rome) kanssa.

Lisäksi HELSUS jatkoi Viikki Sustainability Research Seminar, Global South Encounters, Sustainability Discussion Group, HELSUS Brown Bag Lunch ja HELSUS Youth forum -seminaarisarjojen ja tapahtumien järjestämistä.

KAIKILLE AVOIMIA TAPAHTUMIA JA VIESTINTÄÄ KESTÄVYYSKYSYMYKSISTÄ

Merkittävänä yhteiskunnallisena toimijana tunnistamme vastuumme nostaa kestävyys- ja vastuullisuuskysymyksiä mahdollisimman laajaan tietouteen myös yliopistoyhteisön ulkopuolelle. Vuoden mittaan järjestimme useita kaikille avoimia kestävyysteemaisia tapahtumia ja ohjelmasarjoja. Lisäksi yliopiston viestinnän yhtenä painopisteenä ovat kestävyyskysymykset, ja loppuvuoden viestinnän kärkenä olikin juuri kestävyysmurros.

◆ Tiedekulmassa järjestetyssä **Suunnanmuutos-tapahtumasarjassa** pohdittiin, miten talous, eläminen ja energian- ja ruuantuotanto uudistetaan niin, että ihmisten, ympäristön ja eläinten hyvinvointi silti säilyy – ja paranee. Äänessä olivat aiheen huippuasiantuntijat Helsingin yliopistosta ja muualta. Tapahtumasarja tavoitti yli 1200 katsojaa paikan päällä Tiedekulmassa ja livestriimeissä. Sarjan YouTube-julkaisut ja podcastit keräsivät vuoden 2022 viimeisinä viikkoina yhteensä 62 000 starttia.

◆ **Pysäytetäänkö luontokato? -tapahtuma** järjestettiin niin ikään Tiedekulmassa, yhteistyössä ympäristöministeriön ja Luontopaneelin kanssa.

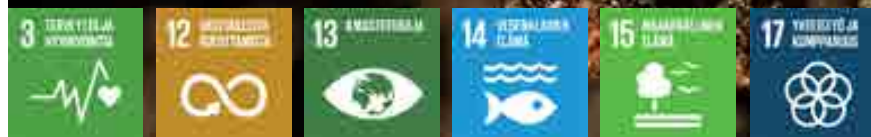
Kestävyyskysymyksiä käsiteltiin lisäksi Tiedekulman **Pinnalla-keskustelutarjassa** yhteistyössä Helsingin Sanomien kanssa. Huhtikuisessa tapahtumassa asiantuntijat arvioivat, miltä Suomen ilmastotoimet näyttivät tuoreen IPCC-raportin valossa.

◆ **Kaiken maailman terveys** -ohjelmasarjan tapahtumissa tarkasteltiin ihmisten, eläinten ja ympäristön terveyttä yhtenä maapallon laajuisena kokonaisuutena, jossa kaikki vaikuttaa kaikkeen.

◆ Kestävyystematiikasta julkaistiin runsaasti tutkimuspohjaisia uutisia helsinki.fi -sivustolla. Kestävyysaiheet olivat lisäksi esillä muun muassa päättäjille suunnatussa **Mustread Akatemiassa** julkaistuissa artikkeleissa sekä yliopiston **Utelias mieli -podcastissa**.

◆ Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYY) järjestämällä **kestävän kehityksen viikolla** paneuduttiin kuluttamisen moninaisiin haasteisiin eri näkökulmista.

Elle Kilkki

➤ KANSAINVÄLISTÄ YHTEISTYÖTÄ KESTÄVYYSTEEMOISTA

- ◆ Olimme aktiivisia **Una Europa -allianssin** kestävyysryhmässä. Kestävyys valittiin yhdeksi läpileikkaavaksi teemaksi vuoden aikana käynnistyneeseen nelivuotiseen Una Futura -projektiin. Osana yhteistyötä koordinoimme myös Una Europa Talk 'Shaping our future together – Europe and Africa, solving global challenges' -paneelikeskustelun, jossa käsiteltiin kahden mantereiden välisen yhteistyön vahvistamista. Olimme mukana myös **Euroopan tutkimusyliopistojen liiton (LERU)** kestävyysryhmässä.
- ◆ Liityimme joulukuussa perustajajäseneksi kansainväliseen **Nature Positive Universities -verkostoon**. Verkoston tavoitteena on kannustaa yliopistoja ja yliopistolaisia toimimaan luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja ilmastomuutoksen hidastamiseksi. [Lue lisää Nature Positive Universities -verkostosta.](#)
- ◆ Opetus- ja kulttuuriministeriön kansallisiin globaalipilotteihin kuuluva **Global Innovation Network for Teaching and Learning GINTL** pyrkii edistämään suomalaisten korkeakoulujen globaaleja yhteyksiä erityisesti kasvatustieteissä. Kahdenkymmenen yliopiston ja ammattikorkeakoulun verkosto kehittää uudenlaisia kumppanuuden muotoja globaalien koulutushaasteiden ratkaisemiseksi. Helsingin yliopisto koordinoi GINTL China ja GINTL Africa -hankkeita.

Osana toimintaa muun muassa myönnettiin GINTL-siemenrahoitusta yhteentoista globaalin koulutuksen haasteisiin ja kansainvälisiin kumppanuuksiin linkittyvälle tutkijoiden ja opiskelijoiden tekemälle aloitteelle. [Lue rahoituksen saaneista aloitteista täältä.](#)
- ◆ CITES-sopimuksella (Convention on International Trade in Endangered Species) suojellaan eläin- ja kasvilajeja, joita uhkaa niillä käytävä kansainvälinen kauppa. **Luonnontieteellinen keskusmuseo on Suomen tieteellinen CITES-viranomainen**. Työhön liittyy mm. takavarikoitujen näytteiden tunnistamista ja osallistumista kansainväliseen suojeluyhteistyöhön.

➤ LUONTOTIETOA YHTEISKUNNAN KÄYTTÖÖN

Luomuksen asiantuntijat tutkivat luonnossa tapahtuvia muutoksia pitkäaikaisseurantojen avulla. Vuonna 2022 käynnistyi valtakunnallinen pölyttäjäseuranta ja hanke, jossa tutkitaan menetelmiä lahopuulajiston pitkäaikaisseurannan järjestämiseksi. Tietoja hyödynnetään suojelutyössä, maankäytön suunnittelussa ja ympäristövaikutusten arvioinneissa.

- ◆ Luomuksen neljässä yleisökohteessa uusi kävijäennätys: **yhteensä yli 400 000 vierailijaa**.
- ◆ Opastuksille osallistui lähes **8 500 henkilöä**. Suurin tilaajaryhmä on alakoulut, seuraavina tulevat päiväkodit ja esikoulut. Vieraksi saatiin myös lukio- ja aikuisryhmiä.
- ◆ Luomuksen yleisökohteet ovat mukana Helsingin kaupungin **kulttuurikaveritoiminnassa**. Kulttuurikaveritoiminta on tarkoitettu avuksi kaikille, joille kulttuurikohteeseen lähtemisen kynnys on korkea, joita yksin lähteminen ei houkuttele, tai joille se on vaikeaa.
- ◆ Luomus aloitti **yhteistyön Viikin kirjaston kanssa**. Yhteistyön tuloksena voi esimerkiksi lainata pääsylippuja Luonnontieteelliseen museoon.

INTOHIMONA ITÄMERI -VALOKUVANÄYTTELY

tarjosi ainutlaatuisen sukelluksen Itämeren pinnan alle. Tvärminnen eläintieteellisen aseman maksuton ja kaikille avoin näyttely Tiedekulmassa esitteli Itämeren vedenalaisia elinympäristöjä, kuten rakkohaurumetsiä, meriajokasniittyjä ja sinisimpukkariuttoja, sekä niiden lajeja, kuten värikkäitä kolmipiikkejä, kampeloita ja siloneuloja.

Yhdistyneet Kansakunnat on nimennyt vuodet 2021-2030 valtamerten vuosikymmeneksi. Merentutkimuksen avulla saatava tieto on ratkaisevan tärkeää maailmanlaajuisen monimuotoisuuden- ja ilmastokriisin ratkaisemiseksi.

➤ ALUMNIT OSANA KESTÄVYYSMURROKSEN EDISTÄMISTÄ

Yhdessä alumniemme kanssa muodostamme Suomen suurimman asiantuntijaverkoston.

Kestävyys- ja vastuullisuusteemat näkyivät vahvasti alumneille suunnatuissa tapahtumissamme:

- ◆ Järjestimme Alumni Insight -tapahtumat teemoista 'Luonnon monimuotoisuus – muutosta tekemässä' ja 'Kestävä maailma – mission impossible?'
- ◆ Lokakuussa järjestimme alumneille suunnatun kestävyys- ja vastuullisuusteemaisen illan.
- ◆ Think & Lead -aamussa toukokuussa viritimme keskustelua siitä, mitä on organisaation inhimillinen kestävyys ja miten sitä voi rakentaa.

Rekisteröityneitä alumneja oli vuoden lopussa

49 487

Veikko Somerpuro

Edistymisemme Kestävyys ja vastuullisuus -ohjelmaan **yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen** osa-alueelle kirjatuiissa toimenpiteissä:

ESIMERKKEJÄ TÄRKEIMMISTÄ TOIMISTA	STATUS	TAVOITEAIKATAULU
Tutkimustieto päätöksenteossa		
Tuemme päätöksentekoa ja julkista keskustelua sekä edistämme kestävää tutkimustietoon perustuvaa yhteiskunnallista kehitystä. Järjestämme vuosittain Aalto-yliopiston kanssa Sustainability Science Days -tapahtuman, Suomen suurimman kestävyystieteen konferenssin.	▲	2022-2024
Tuemme neuvoa-antavien kansallisten tiedepaneelien roolia. Kestävän kehityksen asiantuntijapaneelin koordinoituvastuu vuosina 2021-2022. Suomen ilmastopaneelin ja Suomen luontopaneelin viestinnän koordinointi.	▲	
Edistämme yhteistyötä Helsingin kaupungin kanssa. Kohdistamme kaupunkitutkimusinstituutti Urbariassa toteutettavat toimet vahvasti kestävyiden ja vastuullisuuden teemoihin vuosina 2022-2024. Urbanian toiminnan puitteissa Direct Dialogue -sarjan tapahtumat, tiede- ja tutkimussparraus sekä Kaupunkiakatemian strategisen johtoryhmän järjestämät johtajille suunnatut tutkimuskeskustelut keskittyvät vuosina 2022-2024 kestävyysteemaan ja sen vaikutuksen tehostamiseen.	▶	
Pyrimme tuomaan kestävyiden ja vastuullisuuden esille kaikessa yliopiston viestinnässä.	▶	
Vastuulliset kumppanuudet		
Päivitämme yritysyhteistyön eettiset ohjeet. Laadimme ohjeet ja mahdollisesti myös lomakkeet tutkimukseen osallistuvien yhteistyökumppaneiden arvioimiseksi.	▲	2022
Vahvistamme vastuullisuuden ja kestävyiden arviointia osana mahdollisten varainhankintakumppaneiden strategioiden analysointia ja kansainvälisten kumppaneiden yhteistyöpyrkimysten tarkastelua.	▶	2022-2024
Parannamme riskien arviointia ja hallintaa kansainvälisessä yhteistyössä.	▼ *	Vuoden 2022 alku
Varmistamme, että yliopistolla järjestettävät tapahtumat ovat YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisia. Laadimme yliopistotason käsikirjan kestävien tapahtumien järjestämistä varten, jotta saamme konkreettisia työkaluja ja ohjeita yliopistolla järjestettäviin tai yliopistoyhteisön järjestämiin tapahtumiin.	▶	Kesäkuu 2023
Edistämme opiskelijoiden ja tiedeyhteisön yrittäjäyystaitoja Helsinki Think Companyn toiminnan kautta. Painopiste on kiireellisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin vaikuttamisessa ja ratkaisujen kehittämisessä merkittäviin ongelmiin yrittäjyyden tarjoamien mahdollisuuksien avulla. Tuemme yhteiskunnan kestävyysmurrosta kampusten yrityshautomotoiminnalla.	▶	2022-2024
Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö		
Osallistumme aktiivisesti Finn-ARMA-verkoston ja Unifin kestävyysryhmien ja erinäisten kansainvälisten verkostojen (mm. IUCA, SDSN:n Pohjois-Euroopan osasto) toimintaan. Edistämme aktiivisesti kestävyttä ja vastuullisuutta kansainvälisissä verkostoissa, kuten LERU:ssa ja Una Europassa.	▲	2022-2024

- ▲ Toteutunut
- ▶ Edistyy suunnitellusti
- ▼ Toistaiseksi ei edistetty

* Erytishuomiota toimenpiteen edistämiseen vuoden 2023 aikana.

VAIKUTAMME ARJEN TOIMINTOJEN KAUTTA

Yli 40 000 ihmisen yhteisönä tunnistamme vaikutusmahdollisuutemme päivittäisessä toiminnassamme. Panostamme arjen toiminnassamme etenkin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen, luonnon monimuotoisuuden edistämiseen, kiertotalouteen, hankintojen kestävyys- ja vastuulliseen sijoittamiseen. Edistämme tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden toteutumista sekä hyvinvointia yhteisössämme. Luomme erilaisia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia yhteisömme jäsenille.

PÄIVITTÄINEN TOIMINTA

PAINOPISTEALUEET 2022–2024

- Hiilineutraalius
- Luonnon monimuotoisuus ja kiertotalous
- Kestävät hankinnat
- Vastuullinen sijoitustoiminta
- Tasa-arvo ja monimuotoisuus
- Hyvinvointi ja osallistuminen

Vuoden aikana etenimme suunnitellusti monilla arjen kestävyiden ja vastuullisuuden edistämiseksi valituilla painopistealueillamme. Valmistelimme esimerkiksi Hiilineutraali yliopisto 2030 -tiekarttaa, joka julkistettiin huhtikuussa 2023. Tehosimme työtilojen käyttöä, loimme parempia mahdollisuuksia hybridityölle ja siten työmatkaliikenteen vähenemiselle. Uudistimme yliopiston hankinta- ja kilpailutusperiaatteet, joissa painotetaan kohtuullisuuden sekä kestävyiden ja vastuullisuuden periaatteita. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön vammaisinklusion teemavuoden aikana koulutimme henkilöstöämme aiheesta ja kehitimme toimintaamme inklusion näkökulmasta. Teimme toimia myös opiskelijahyvinvoinnin kohentamiseksi ja jatkoimme antirasismityön edistämistä. Monella osa-alueella edistymisestä huolimatta emme edenneet kaikissa tavoitteissamme vuoden aikana suunnitellusti ja panostammekin erityisesti niiden edistämiseen tulevana vuosina.

Päivittäiseen toimintaan liittyvien toimenpiteiden edistyminen kuvataan tarkemmin taulukossa katsauksen sivulla 66.

Elle Klinka

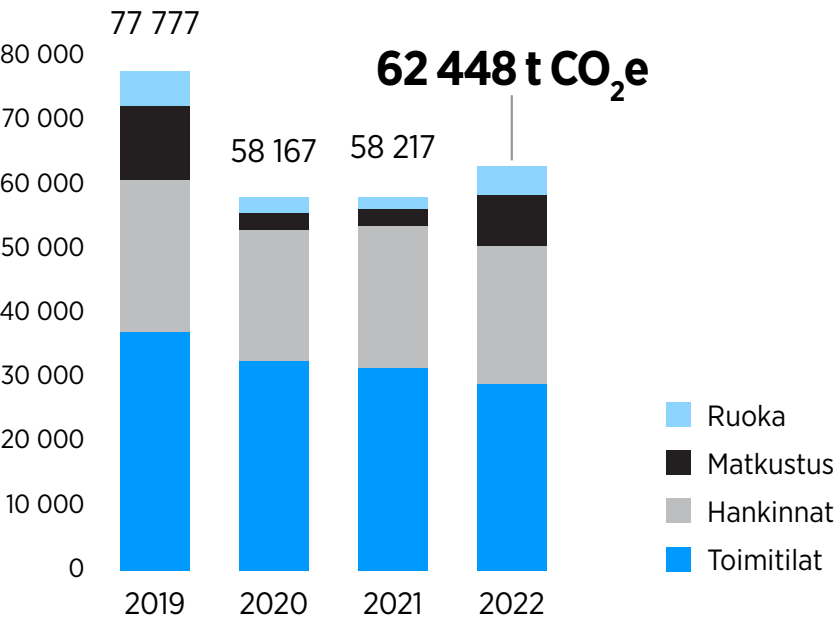

KOHTI HIILINEUTRAALIUTTA

Syksyllä 2021 käynnistynyt projekti **‘Hiilineutraali yliopisto 2030’** eteni suunnitelmien mukaan vuoden aikana. Projektissa tavoitteena oli määritellä hiilijalanjäljen laskutapa ja laskea yliopiston hiilijalanjälki sekä määritellä painopistealueet hiilipäästöjen vähentämiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Projektissa laskentaa tarkennettiin viime vuosista. Uuden laskentatavan mukaisesti yliopiston hiilijalanjälki vuonna 2022 oli **62 448 t CO₂e**, josta toimitilojen osuus on 49 %, hankintojen osuus 35 %, matkustuksen osuus 12 % ja ruuan osuus 4 %.

Hiilineutraaliustyöstä lisää tietoa [yliopiston verkkosivuilla](#).

Kuva 5. Helsingin yliopiston Hiilijalanjälki 2019-2022

Taulukko 5. Yliopiston hiilijalanjälki 2019-2022 GHG (Greenhouse gas protocol) protokollan mukaisesti esitettyinä

		2019	2020	2021	2022
SCOPE 1 Oman toiminnan suorat päästöt	Lämmitysöljy	713	602	644	754
	Maakaasu	320	261	237	117
	Polttoaineet ja ajoneuvot	560	393	425	440
	Yhteensä	1 593	1 256	1 306	1 311
SCOPE 2 Oman toiminnan epäsuorat päästöt	Sähköenergia	14 200	13235	9269	8828
	Lämpöenergia	17 112	13750	16999	18033
	Kaukokylmä	57	0	0	0
	Yhteensä	31 369	26 985	26 268	26 861
SCOPE 3 Muut epäsuorat päästöt	Matkustus	11 172	2 333	2 382	7 358
	Hankinnat	23 468	20 372	21 901	19 825
	Ruoka	5 429	2 491	1 927	2 557
	Kiinteistöjen ylläpito	4 746	4 730	4 433	4 536
	Yhteensä	44 815	29 926	30 643	34 276
Yhteensä		77 777	58 167	58 217	62 448

- ♦ Vuoden aikana oli käynnissä **Matkanhallinnan uudistaminen -projekti**. Projektissa tehtiin läheistä yhteistyötä Hiili-neutraali Helsingin yliopisto 2030 -projektin kanssa, sillä yhtenä tehtävänä projektissa on luoda kestävän kehityksen ja vastuullisuuden linjausten mukaiset matkustusohjeet.
- ♦ Kaikkien UniCafessa myytävien **aterioiden hiilijalanjälki** on ollut 7.11.2022 lähtien nähtävissä Unicafen ruokalistoilta sekä ravintoloissa että verkossa. Hiilijalanjälkitieto löytyy kunkin ruoan raaka-ainelistauksen lopusta. Päästöt on laskettu koko lounastarjoittimelle pelkän pääruoan sijaan. Tieto helpottaa ilmastofiksujen valintojen tekemistä arjessa.
- ♦ The University of Helsinki Environmental Humanities Hub järjesti tutkijoille **työpajan ilmastoystävällisistä tutkimus-metodeista**. Energy(and)Humanities: Low-Carbon Research Methods Workshop -tilaisuudessa osallistujia rohkaistiin keskustelemaan muun muassa vähäpäästöisemmistä tiedontallennustavoista.

KANNUSTIMME YHTEISÖÄ ENERGIAANSÄÄSTÖ-TOIMENPITEISIIN

Energian hintojen jyrkkä nousu vuoden aikana nosti energiansäästötoimet yhä tärkeämmäksi asiaksi myös Helsingin yliopistossa. Kallistuneiden hintojen lisäksi huolestutti energian riittävyys koko yhteiskunnassa. Energian säästämiseksi lisäsimme arjen säästöjä, varauduimme sähkökatkoihin ja investoimme vihreää siirtymää tukeviin ratkaisuihin. Alensimme syksyn aikana sisälämpötiloja, valmistelimme kiinteistöjen black out -testejä ja viestimme energiansäästötoimenpiteistä yliopistoyhteisölle.

Kokonaisenergiankulutus laski

4,9 %

vuoteen 2021 verrattuna.

Lämmön kulutus laski

12,7 %

vuoteen 2022 verrattuna.

Sähkönkulutus laski

2,3 %

vuoteen 2021 verrattuna.

Vedenkulutus nousi lähes

10 %

mitä selittää korovuosien jälkeinen toimistoille palaaminen.

Uusiutuvaa sähkö- ja lämpö-energiaa tuotettiin yhteensä

3 635 MWh

mikä vastaa lähes 2 prosenttia koko rakennuskannan energiankäytöstä. Vuonna 2022 ei valmistunut yhtään uusiutuvan energian hanketta, mutta aurinkopaneeleiden suunnittelu Kumpulaan Exactumin ja Physicumin katoille aloitettiin.

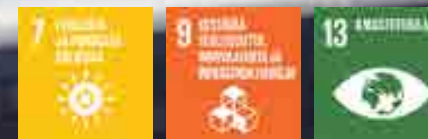
Vuoden 2022 aikana yliopistokiinteistöissä on toteutettu energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä

2 259 MWh

verran. Suurimmat säästövaikutukset vuonna 2022 saavutettiin seuraavilla toimenpiteillä:

- Viikissä Latokartanonkaari 5:n rakennusautomaatio- ja energia-tehokkuussaneerauksessa.
- Meilahdessa Haartmaninkatu 3:n glykolipiirien kunnostuksessa ja ilmanvaihdon säädöillä.
- Porthanian julkisivukorjauksessa pienennettiin lämmön kulutusta, jäähdytykseen tehtiin saneerauksia ja säätöjä useissa kiinteistöissä ja valaistusta uusittiin energiatehokkaammaksi useassa kiinteistössä.
- Lämmityskaudelle 2022 toimistotilojen lämpötilaa säädettiin alemmas osana valtakunnallista "Astetta alemmas"-kampanjaa.

Eleri Kikkilä

JÄTEMÄÄRÄMME NOUSI KORONAVUOSISTA

- Vuonna 2022 jätteitä syntyi yliopistojen kiinteistöissä ja toimitiloissa yhteensä noin 2413 tonnia (vuonna 2021 yhteensä 1822 tonnia). Toimitilojen osuus kokonaismäärästä oli 1498 tonnia.
- Yliopiston kiinteistöjen **jätteen määrä kasvoi 13 %** vuoteen 2021 verrattuna. Vuosina 2020 ja 2021 yliopiston jätemäärät olivat selkeästi alhaisempia johtuen etätyöskentelystä koronapandemian aikana. Vuosi 2022 on myös ensimmäinen kokonainen raportointivuosi uuden jätehuollon kumppanin kanssa, joten raportointilaskennasta johtuen vuodet eivät ole täysin vertailukelpoisia.
- Toimitilojen **jätteen määrä kasvoi 37 %** vuoteen 2021 verrattuna. Kahdeksasta jätelajista määrät laskivat paperijätteen ja energiajakeen osalta. Muiden jätelajien määrät kasvoivat vuoteen 2021 verrattuna.
- Toimitiloista kerätyistä jakeista suurin oli **sekajäte, jonka osuus oli 44 %** kokonaismäärästä.
- Materiaalina kierrätykseen lajiteltiin toimitilojen jätteestä 55 %, energiajakeeksi 1 % ja sekajätteenä päätyi 44 % kokonaismäärästä.
- Sekajäte poltettiin Vantaan energian jätevoimalassa ja sen sisältämä energia hyödynnettiin kaukolämmön- ja sähköntuotannossa. Lähes 100 % toimitilojen syntyvistä jätteistä hyödynnetään joko materiaalina 55 % tai energiana 45 %.
- Toimitilojen jätteen hyötykäyttöaste on lähes 100 %.** Tämä johtuu pääosin HSY:n polttolaitoksesta, jossa poltetaan myös sekajäte energiaksi.
- Energiahyötykäyttöön toimitilojen jätteistä päätyi 44,4 %, materiaalihyötykäyttöön 55,3 % ja uusiokäyttöön 0,3 %.
- Kierrätysaste vuonna 2022 oli 55,3 %.**

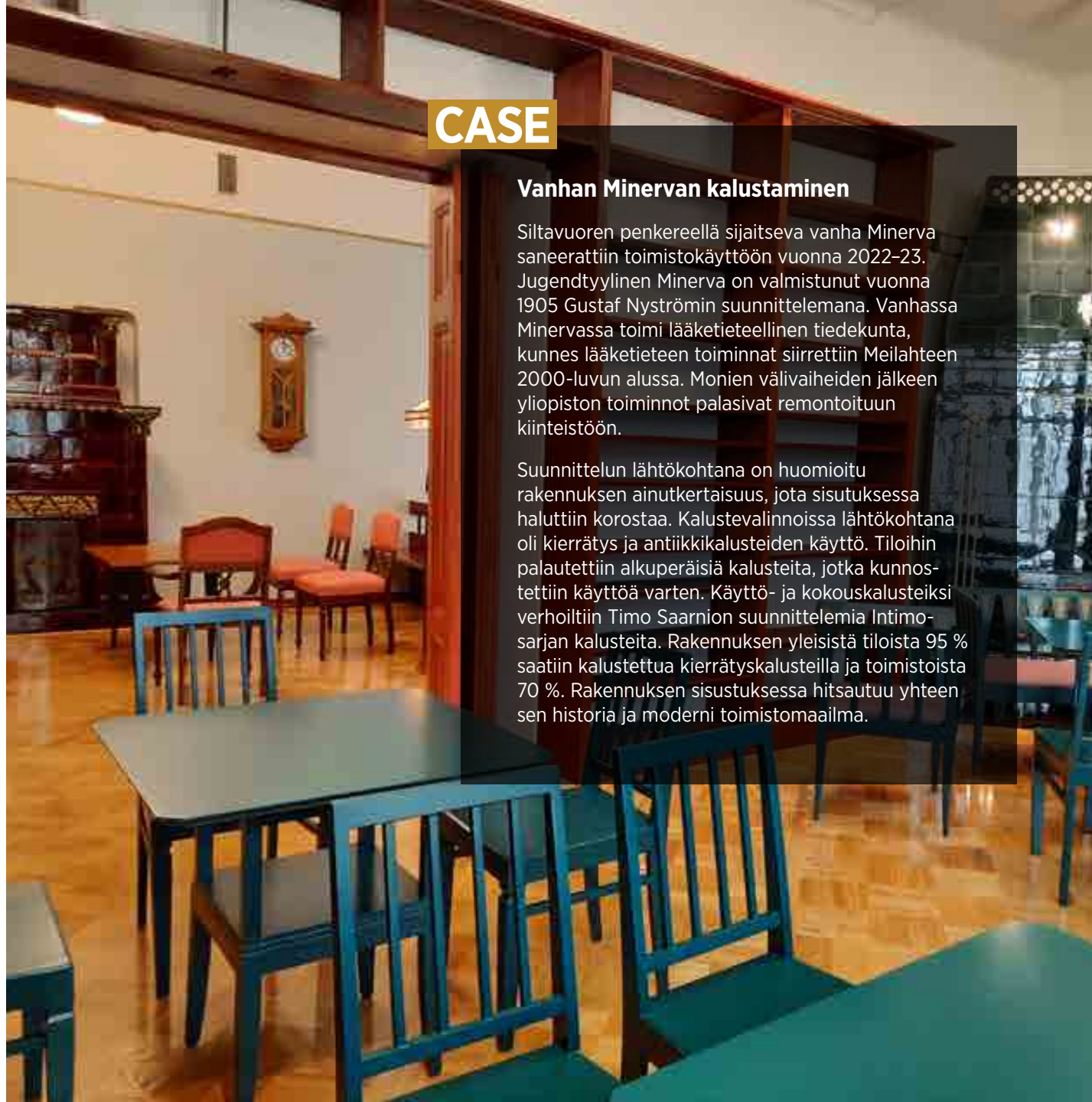

Toimitilojen jätteiden kokonaismäärä jätelajeittain (tonnia)		
	2022	2021
Sekajäte	668	422
Biojäte	397	224
Paperi	133	146
Kartonki ja pahvi	190	84
Lasi	31	16
Metalli	37	17
Energiajake	14	16
Muovi	29	21
Yhteensä	1 499	946

KIERTOTALOUDEN JA LAJITTELUN KEHITTÄMINEN YLIOPISTOLLA

- ♦ Vuonna 2021 aloitettua toimisto-, aula- ja taukutilojen lajittelumahdollisuuksien kehittämisprojektia jatkettiin ja lajittelupisteitä lisättiin erityisesti rakennusten aulatiloihin. Projektin puitteissa on hankittu lajittelupisteitä jo 28 kohteeseen.
- ♦ Käytöstä poistuvat kalusteet ovat suuri yksittäinen jätejake ja niiden tehokasta sisäistä kiertoa ja uudelleenkäyttöön myyntiä on kehitetty aktiivisesti. Esimerkiksi Fabianinkatu 32:n rakennuksen remontti toteutettiin täysin kierrätetyillä kalusteilla.
- ♦ **Irtaimistorekisteri.fi** otettiin käyttöön työkaluna HY247 kalustetiimille ja ulkopuolisille suunnittelijoille. Rekisteriin on kuvattu ja kirjattu vapaana olevat kalusteet, joita voidaan sijoittaa uusiin kohteisiin. Rekisteristä suunnittelijat voivat varata kalusteita suunnittelukohteisiinsa. Mikäli tuotteet eivät löydä uudelleensijoitusta, ne saadaan siirrettyä **Kiertonet.fi** -sivustolle myyntiin.
- ♦ Käytöstä poistuneita kalusteita ja laitteita on myyty Kiertonet -sivuston kautta elokuun 2021 alkaen yhteensä 290 000 eurolla. Vuonna 2022 myynti oli 175 952 € (1109 myyntikohdetta). Suurin osa myyntikohteista on ollut kalusteita. Näiden lukujen lisäksi on myyty laitteita ja kalusteita Helsingin kaupungin kiertotalousklusteriverkoston kautta.

CASE

Vanhan Minervan kalustaminen

Siltavuoren penkereellä sijaitseva vanha Minerva saneerattiin toimistokäyttöön vuonna 2022–23. Jugendtyylinen Minerva on valmistunut vuonna 1905 Gustaf Nyströmin suunnittelemana. Vanhassa Minervassa toimi lääketieteellinen tiedekunta, kunnes lääketieteen toiminnot siirrettiin Meilahteen 2000-luvun alussa. Monien välivaiheiden jälkeen yliopiston toiminnot palasivat remontoituun kiinteistöön.

Suunnittelun lähtökohtana on huomioitu rakennuksen ainutkertaisuus, jota sisutuksessa haluttiin korostaa. Kalustevalinnoissa lähtökohtana oli kierrätys ja antiikkikalusteiden käyttö. Tiloihin palautettiin alkuperäisiä kalusteita, jotka kunnostettiin käyttöä varten. Käyttö- ja kokouskalusteiksi verhoiltiin Timo Saarnion suunnittelema Intimo-sarjan kalusteita. Rakennuksen yleisistä tiloista 95 % saatiin kalustettua kierrätyskalusteilla ja toimistoista 70 %. Rakennuksen sisustuksessa hitsautuu yhteen sen historia ja moderni toimistomaailma.

- ◆ Helsingin yliopiston **tietotekniikkakeskuksella** on ollut jo vuodesta 2019 keskitetty kierrätyspalvelu IT-laitteiden ja -tarvikkeiden vastuulliseen kierrätykseen ja poistoon. Lajittelemme kierrätettävät laitteet jälkimarkkinoille meneviin laitteisiin sekä kierrätettäväksi raaka-aineeksi.
- ◆ Maailmantilanne aiheutti yhä saatavuusongelmia uusien IT-laitteiden hankinnassa, mikä edellytti laitteiden elinkaaren pidentämistä. Tästä huolimatta kierrätystä tehostettiin vuonna 2022. Jälkimarkkinoille päätyi yhteensä 1974 IT-laitetta (vuonna 2021 n. 1300 laitetta) ja raaka-aineeksi noin 18 tonnia (vuonna 2021 n. 11,5 tonnia). Hiilidioksidipäästöjä saatiin vähennettyä jälkimarkkinointiin menevien laitteiden osalta melkein 500 tonnia (vuonna 2021 melkein 300 tonnia).
- ◆ Lämpötilalainamokonseptin laajentamista selvitettiin. Lämpötilalainamosta yliopiston tutkinto-opiskelijat ja henkilökunta voivat lainata kannettavan tietokoneen käyttöönsä.

ALOITTEITA LUONNON MONIMUOTOISUUDEN EDISTÄMISEKSI

Kukkaniityt edistävät yhteisöllisyyttä, tutkimusta ja kestävyyttä

Viikin kampuksella tehtiin tutkijoiden aloitteesta niittykokeilu luonnon monimuotoisuuden, tutkimuksen ja yhteisöllisyyden edistämiseksi. Kokeiluun valittiin kampukselta kuusi aluetta, jotka jätettiin kesäksi nurmikonleikkuun ulkopuolelle. Alueiden valinnan tekivät Viikin kampuksen tutkijat ja puutarhuri. Kaikki alueet sisälsivät huomionarvoisia niittykasveja ja olivat nurmikonleikkuun näkökulmasta haastavia rinteitä tai luiskia. Niityillä kasvoi kesän aikana muun muassa neidonkieltä, keltamataraa, ketoneilikkaa, kissankelloja, päivänkakkaraa, ketokaunokkia, keltamaitetta ja heinätähtimöä. Kokeilu jatkui syksyllä, jolloin järjestettiin niittytalkoot ja kylvettiin talkoovoimin niittykasvien siemeniä uudelle alueelle. Loppuvuodesta perustettiin eri kampusten ja yksiköiden edustajista koostuva työryhmä, jonka tavoitteena on edistää ja laajentaa niittykokeilua tulevaisuudessa.

Aloitimme ekosysteemipalvelu- ja luontopääomakartoituksen

Kartoitus on osa kestävyys- ja vastuullisuusohjelman 2022–2024 toimenpiteitä ja se on tarkoitus toteuttaa tammikuuhun 2025 mennessä. Kartoituksen tavoitteena on luoda tutkittuun tietoon perustuva toimenpidesuunnitelma kampustemme luonnon monimuotoisuuden sekä yhteisön viihtyvyyden edistämiseksi.

OPPIMISEN TILAT -PROJEKTIN JOULUKALENTERISSA TUTUSTUTTIIN YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEISIIN

Oppimisen tilat -projekti juhlisti joulun odotusta vuonna 2022. Joulukalenteri valotti YK:n kestävän kehityksen tavoitteita projektin kannalta. Joulukalenterissa kurkistettiin jokaisen 17 tavoitteen taakse ja nostettiin esiin oppimisen tilojen kestävyys- ja vastuullisuusperiaatteita.

Projektin tavoitteena on kehittää yliopiston tiloja ja palveluja niin, että ne voivat vastata oppimis- ja työkulttuurin muutokseen, edistää monimuotoista pedagogiikkaa ja luoda yhteisöllisyyttä kampuksilla. Projekti käynnistyi 2.11.2021 ja se kestää kolme vuotta.

Tutustu joulukalenteriin.

Tutustu Oppimiset tilat -projektiin.

REILUN KAUPAN KORKEAKOULUNA

edistämme yliopistolaisista koostuvan tekijätiimin kautta Reilu kauppa -sertifioitujen tuotteiden käyttöä ja saata-
vuutta hankinnoissamme sekä lisäämme yliopistolaisten
tietoisuutta Reilusta kaupasta ja sen merkityksestä glo-
baaleissa tuotanto- ja kulutussuhteissa. Osana toimintaa
vietimme muun muassa reilua kahvitaukoa syyskuussa.

Veikko Somerpuro

KANNUSTIMME HENKILÖSTÖÄMME LIIKKUMAAN

Liikkuva yliopistolainen -hanke on UniSportin vetämä neljän yliopiston yhteinen hanke, jossa ovat mukana Helsingin yliopisto, Aalto-yliopisto, Hanken ja Taideyliopisto ja sitä rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö. Hanke ajoittuu vuosille 2022–2023 ja sen tavoitteena on edistää henkilöstön liikkumista, sekä liikunnallisen työpäivän ja toimintakulttuurin muodostumista osaksi uutta hybridiarkea. Hankkeessa kannustetaan esimerkiksi työmatkaliikunnan lisäämiseen.

Talven ja kesän **kilometrikisoissa** poljettiin yhteensä lähes

150 000 km

ja vähennettiin hiilipäästöjä reilut

26 000 kg

Toukokuun **Roskajuoksupäivään** osallistui yliopiston henkilöstöstä noin

100 henkilöä

➤ VAMMAISINKLUUSION EDISTÄMINEN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSTYÖN TEEMANA

Olemme jo vuosia sitoutuneet edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä moninaisuutta kunnioittavan ilmapiirin luomista kaikessa toiminnassamme. Vuonna 2022 työn painopisteenä oli vammaisinkluusion edistäminen, jonka puitteissa järjestimme muun muassa useita teemaan liittyviä tapahtumia ja koulutimme aiheesta.

Koulutimme henkilöstöämme teemalla **"Kuinka lisätään vammaisinkluusiota opintomateriaaleissa ja opetuksessa"**.

Järjestimme Kansainvälisen vammaisten päivän seminaarin yhdessä Suomen Vammaistutkimuksen seuran ja Suomen Vammaisfoorumin kanssa.

Käynnistimme yhdessä Vammaisfoorumin kanssa **työllistämishjelman henkilöille, joilla on vamma**. Ohjelmassa rekrytoidaan henkilöitä, joilla on vamma, yliopiston työyhteisöihin positiivisen erityiskohtelun hengessä vuoden 2023 alusta alkaen.

- ◆ Helsingin yliopistosta löytyy Suomen ainoa **vammaistutkimuksen professuurin** haltija.
- ◆ **Rampaopiskelijat ry** on opiskelijajärjestö kaikille, jotka haluavat tehdä radikaalia vammaispolitiikkaa sekä edistää kokonaisvaltaista saavutettavuutta niin Helsingin yliopistossa kuin muutenkin yhteiskunnassa.

JATKOIMME VASTUULLISEN SIOJITTAMISEN TIELLÄ

Sijoitustoimintaamme ohjaavat yliopiston hallituksen vuonna 2019 hyväksymät vastuullisen sijoitustoiminnan periaatteet.

Vuonna 2022 jatkoimme pitkäjänteistä sijoitustoimintaamme noudattamalla sijoitusstrategiaa, joka perustuu rahoitustieteeseen sekä kestävän kehityksen edistämiseen, arvopaperimarkkinoiden lyhytaikaisista liikkeistä huolimatta. Esimerkiksi fossiilisia polttoaineita tuottavien yritysten poissulkeminen edesauttoi laskemaan osakesijoitusten TCFD-hiilijalanjäljen noin puoleen vertailuindeksiin vastaavasta. Sijoitustoiminnan tulos vuonna 2022 oli edelleen yli tavoitteiden epävakaasta vuodesta huolimatta.

[Tutustu vuoden 2022 sijoitusraporttiimme](#) (englanniksi).

HENKILÖSTÖKOULUTUSTA KESTÄVYYS-, HYVINVOINTI- JA YHDENVERTAISUUSTEEMOISTA

Henkilöstöllä oli vuoden aikana mahdollisuus suorittaa **maksutta avoimen yliopiston opintoja** osana henkilöstökoulutuksen tarjontaa. Kestävyys- ja vastuullisuustaitoihin keskittyvän kurssi-kokonaisuuden lisäksi tarjolla oli esimerkiksi kursseja hyvinvointiin, osallistamiseen, yhteisöllisyyteen ja yhdenvertaisuuteen liittyen.

Tarjosimme henkilöstölle **hyvinvointijärjestöjen koulutuksia** muun muassa aiheista mielenterveys, päihteet, yksinäisyys ja ongelmallinen digipelaaminen. Jatkoimme **Tiedostamattomat ennakkoluulot** -koulutuksia, joissa osallistujat pääsivät tarkastelemaan tiedostamattomia asenteitaan työelämään liittyen.

KOHDENNETTUA TUKEA OPISKELIJOILLE

Ohjauksen ja opiskelijahyvinvoinnin kehittämisprojektissa (2021–2023) pilotoitiin toimintatapaa, jonka avulla voitaisiin tunnistaa ja tavoittaa putoamis- tai viivästymisuhassa olevia opiskelijoita sekä tarjota heille kohdennettua tukea. Pilotin aikana erikseen määritellyille opiskelijaryhmille lähetettiin tekstiviesti, jossa tarjottiin mahdollisuutta tapaamiseen ja keskusteluun. Yhteensä pilottiin osallistui 12 koulutusohjelmaa seitsemästä tiedekunnasta. Kokeilussa tavoitettiin 21 % kontaktoiduista opiskelijoista.

Paransimme opintojärjestelmä Sisun saavutettavuutta varmista-
malla erillisellä järjestelmään kytketyllä palvelulla kaikille saavutet-
tavan ilmoittautumisratkaisun kursseille ja tentteihin.

TEKOJA TASA-ARVON, INKLUUSION JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI

- ♦ Jatkoimme antirasismityön edistämistä koulutusten ja tapahtumien kautta. Yli 600 yliopistolaista allekirjoitti antirasistisen vetoomuksen ja toimitti sen yliopiston johdolle.
- ♦ Osallistuimme UniSAFE-EU-hankkeeseen, jossa kartoitetaan sukupuolista häirintää ja sukupuoleen liittyvää väkivaltaa (gender-based violence) ja sen eri muotoja eurooppalaisissa yliopistoissa, ja tarkastellaan kansallisia sekä yliopistojen toimia siihen liittyen.
- ♦ Jaiomme vuosittaisen työyhteisöpalkinnon ja tasa-arvotyötä edistävän Maikki Friberg palkinnon.
- ♦ Promootion pukukoodia muutettiin: Jatkossa saa valita kahdesta eri asuvaihtoehdosta mieleisen yhden sijaan.
- ♦ Lisäsimme yliopistolaisen kielioppaaseen ohjeistuksen sukupuoli-neutraalin kielen käyttämiseen ruotsiksi ja englanniksi.
- ♦ Pidimme Pride-kahvilaa Kaisa-talon Ohjauskuulmassa. Tapahtuma oli avoin sekä Helsingin yliopiston opiskelijoille että henkilökunnalle.
- ♦ European Metropolitan Cultures -kurssilla tarkasteltiin turvallisen tilan käsitettä ja pohdittiin, miten museoista voitaisiin tehdä aiempaa avoimempia ja turvallisempia tiloja kaikille. Kurssin lopussa opiskelijat tekivät Lahden museoille turvallisen tilan suosituksia.

KANSALLISKIRJASTON TOIMINTA TUKEE KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ

Kansalliskirjaston toiminta tukee monia kestävän kehityksen tavoitteita jo lähtökohtaisesti, erityisesti kulttuurisen ja sosiaalisen kestävyysnäkökulmista. **Kirjaston perustehtävä vahvistaa kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta sekä edistää vapaata tutkimusta, demokratiaa ja sananvapautta.** Lisäksi avoimien ja keskitetysti rahoitettujen digitaalisten palveluiden tuottaminen kirjasto-, arkisto- ja museoalan organisaatioille on taloudellisesti kestävää ja vähentää eriarvoisuutta.

Syksyllä 2022 kirjaston henkilökunta pääsi ideoimaan hyviä **ilmastotekoja Vihreän kädenjäljen työpajoissa**. Osaa ideoista kokeillaan käytännössä vuonna 2023. Työpajat perustuivat Kansalliskirjaston luomaan malliin. Vuoden 2022 lopussa Kansalliskirjastossa saatiin myös päätökseen edellisenä vuonna käynnistynyt **hiilijalanjäljen selvitystyö**. Raportti selvitystyöstä julkaistiin keväällä 2023.

Vuonna 2022 Kansalliskirjastossa edistettiin kielellistä monimuotoisuutta: **ruotsinkielistä viestintää vahvistettiin** ruotsinkielisen viestinnän asiantuntijalla. Lisäksi huhtikuussa 2022 kirjastossa käynnistyi **Saamelaiskielten tuki digitaalisissa palveluissa -hanke**, jonka puitteissa kirjaston ylläpitämiin merkittäviin digitaalisiin palveluihin Finnaan, Fintoon ja Kotoistukseen luodaan pohjoissaamenkielinen tuki.

Lisätietoja kestävästä kehityksestä Kansalliskirjastossa.

YLIOPISTOMUSEO – VARHAISET AKATEEMISET NAISET ESILLE TAITEEN KAUTTA

Yliopisto tilasi norjalaiselta nykytaiteilijalta **Anne-Karin Furunesilta** teoksen ensimmäisistä yliopistossa vaikuttaneista naisista. Aiemmin naisia on esiintynyt vain vähän yliopistossa esillä olevassa taiteessa. Furunesin taide-
teoksen kohteina ovat **Tekla Hultin**, **Emma Irene Åström** ja **Karolina Eskelin**.

Eskelin on Suomen ensimmäinen naistohtori. Hän väitteli lääketieteestä vuonna 1896. Hän edusti myös seksuaalivähemmistöä. Eskelin teki vaikuttavan uran lääkärinä.

Tekla Hultin on Suomen toinen naistohtori, alanaan historia. Hän väitteli hieman Eskelinin jälkeen ja loi uransa naisasianaaisena ja poliitikkona.

Emma Irene Åström oli ensimmäinen naispuolinen maisteri vuodelta 1882. Hänen alanaan oli filosofia. Päästäkseen ylipäätään opiskelemaan tuohon aikaan oli kaikkien naisten haettava erivapautta sukupuolesta.

Anne-Karin Furunes

Edistymisemme Kestävyys ja vastuullisuus -ohjelmaan **päivittäisen toiminnan** -osa-alueelle kirjatuissa toimenpiteissä:

ESIMERKKEJÄ TÄRKEIMMISTÄ TOIMISTA	STATUS	TAVOITEAIKATAULU
Hiilineutraalius		
Laadimme yliopistolle hiilineutraaliuden etenemissuunnitelman. Etenemissuunnitelmassa määritellään osatavoitteet ja ehdotetut toimenpiteet, joilla vähennetään ja kompensoidaan eri toimintojen aiheuttamia ilmastopäästöjä. Näin saavutamme tavoitteemme hiilineutraaliudesta vuonna 2030.	▲	Tammikuu 2023
Seuraamme hiilidioksidipäästöjä kattavasti. Kehitämme yliopiston hankintoihin liittyvien hiilidioksidipäästöjen raportointia hankintaluokittain ja seuraamme jatkuvasti toimittajien raportointia. Seuraamme hiilidioksidipäästöjä, kierrätystä, energian- kulutusta ja muita mittareita sopimustoimittajien tuottamien raporttien tarkastelussa.	▶	Vuoden 2022 loppuun mennessä
Lisäämme hiilineutraalin kaukolämmön osuutta.	▼ *	2022-2024
Lisäämme uusiutuvan energian tuotantoa yliopistokiinteistöissä. Vuonna 2025 vähintään 5 % yliopiston rakennuksissa käytetystä energiasta tuotetaan uusiutuvilla menetelmillä paikan päällä (lähtötaso: 1,5 %).	▶	
Ryhdyimme konkreettisiin energiansäästötoimenpiteisiin. Tavoitteemme on, että yliopiston käyttämien rakennusten energian- ja vedenkulutus on vuonna 2025 pienentynyt 10 % vuoden 2014 tasosta.	▶	
Paikannamme lämpövuotoja toteuttamalla lämpökuvauksia kiinteistöissämme, korjaamme vuodot ja selvitämme toimenpiteiden vaikutuksen lämmitykseen liittyvään energiankulutukseen. Tavoitteena on laatia kuvauksia varten kampuskohtaiset ohjelmat.	▶	
Tarkistamme kulutuksen seurannan periaatteet ja pyrimme tarjoamaan käyttäjille reaaliaikaista tietoa kulutuksesta.	▶	
Tutkimme kiinteistöjen lämpötiloja ja kavennamme sisä- ja ulkolämpötilojen välistä eroa.	▶	
Alamme hyödyntää av-laitteiden energiaa säästäviä ominaisuuksia (automaattinen sammutus) ja pidennämme laitteiden elinkaarta teknisin ratkaisuin (heittimien laservalonlähteet).	▶	
Tuemme hiilineutraalia työmatkaliikennettä parantamalla pyöräilymahdollisuuksia ja lisäämällä sähköautojen latauspisteitä. Harkitsemme vaihtoehtoisia polttoaineita (kaasu ja sähkö) liikennevälineiden hankinnassa ja pyrimme mahdollisimman pieniin ympäristövaikutuksiin niin, että liikennevälineiden suuruusluokka ja tehokas käyttö otetaan huomioon.	▶	2022
Tehostamme työtilojen käyttöä ja vähennämme henkilöstön työmatkaliikennettä hyödyntämällä hybridityömallin ohjeistusta. Vähennämme rekrytointiin liittyvää matkustusta muun muassa toteuttamalla työhaastatteluita, opetusnäytteitä ja vierailuja etänä digitaalisten työkalujen avulla.	▲	
Laadimme etenemissuunnitelman vähähiiliselle rakentamiselle.	▶	

- ▲ Toteutunut
- ▶ Edistyy suunnitellusti
- ▼ Toistaiseksi ei edistetty

* Erityishuomiota toimenpiteen edistämiseen vuosien 2023 ja 2024 aikana.

ESIMERKKEJÄ TÄRKEIMMISTÄ TOIMISTA	STATUS	TAVOITEAIKATAULU
Luonnon monimuotoisuus ja kiertotalous		
Toteutamme luontopääoma- ja ekosysteemipalvelukartoituksen yliopiston neljällä kampuksella. Samalla kokoamme yhteen ehdotettuja toimenpiteitä, joilla edistetään luonnon monimuotoisuutta kampusten viheralueilla ja minimoidaan luontoon kohdistuvat haitat.	▶	Tammikuu 2025
Laadimme kestäväen rakentamisen ohjeet/mallikriteerit. Asetamme kierrätystavoitteet jokaiselle rakennushankkeelle.	▶	Tammikuuhun 2025 mennessä
Edistämme laitteiden kiertoa ottamalla käyttöön järjestelmän, jossa yksiköt voivat kierrättää vanhoja laitteita (esim. laboratoriolaitteet). Saman järjestelmän puitteissa yksiköt voivat ilmoittaa muille vähän käytetyistä laitteista, joita muutkin yksiköt voivat käyttää.	▶	Vuoden 2023 loppuun mennessä
Laadimme ulkoisille suunnittelijoille ja sisäisille käyttäjille ohjeet kalusteiden pitkäikäisyydestä ja huollosta sekä suositeltavista huonekalumateriaaleista, ja suosittelemme varastossa olevien laitteiden ja kalusteiden käyttöä. Teemme av-laitteiden ja kalusteiden kierrosta ja uusiokäytöstä mahdollisimman tehokasta. Etsimme uusia myyntikanavia.	▶	2024
Laadimme uudet kiinteistöjen ympäristövastuuta koskevat ohjeet, jotka otetaan kaikkien kiinteistöjen lähtökohdaksi.	▶	2023
Vähennämme sekajätteen määrää tehostamalla lajittelua. Jatkamme lajittelumahdollisuuksien kehittämistä, päivitämme lajitteluohteita ja laadimme jätteistöiden mittoihin liittyviä ohjeita. Järjestämme jätteenlajittelukoulutusta. Parannamme jätehuoltoon liittyvän raportoinnin vertailukelpoisuutta.	▶	2022-2024
Edistämme kestäväen kehityksen periaatteiden sisällyttämistä tutkimuslaboratorioiden päivittäiseen toimintaan. Edistämme laboratoriolaitteiden korkeampaa käyttöastetta ja luomme mittareita tällaisten laitteiden käytön seurantaan. Lisäämme tutkimuslaitteiden elinkaaren tehokasta hallintaa. Edistämme kestävien teknisten ratkaisujen käyttöönottoa. Tarjoamme laboratoriohenkilöstölle koulutusta tavaravirroista, kiertotaloudesta ja vastuullisuudesta laboratorioissa.	▶	Vuoden 2024 loppuun mennessä
Kestävät hankinnat		
Uudistamme yliopiston hankinta- ja kilpailutusperiaatteet, joissa painotetaan kohtuullisuuden, kestävyiden ja vastuullisuuden periaatteita. Laadimme vastuullisten hankintojen ohjeet, joissa painotetaan uusien hankintojen sijaan kohtuullisuuden periaatetta.	▲	Vuoden 2022 loppuun mennessä
Kilpailutuksissa yliopisto valitsee yhteistyökumppaneikseen toimittajia, jotka sitoutuvat kaikilta osin vastuulliseen toimintaan. Kilpailutuksissa edellytetään hiilidioksidiraportointia sekä suunnitelmaa hiilidioksidipäästöjen vähentämiselle ja raportoinnille. Valitsimme ensisijaisesti kumppaneita, joiden toiminta on hiilineutraalia tai jotka kompensoivat päästöjään.	▶	2021-2024
Edellytämme, että hankkimamme tavarat ja laitteet toimitetaan hiilineutraaleilla tai hiilikompensoiduilla toimitusmenetelmillä. Energiankulutusta käytetään valintakriteerinä laitehankinnoissa niin, että alhaisempi energiankulutus merkitsee tuotteiden korkeampaa laatua. Hankimme tavaroita ja laitteita, jotka voidaan kierrättää ja joiden elinikä on pitkä.	▶	
Sitoudumme säilyttämään Reilun kaupan korkeakoulu -arvonimen.	▲	2022-2024

- ▲ Toteutunut
 ▶ Edistyy suunnitellusti
 ▼ Toistaiseksi ei edistetty

ESIMERKKEJÄ TÄRKEIMMISTÄ TOIMISTA		STATUS	TAVOITEAIKATAULU
Vastuullinen sijoitustoiminta			
Lisäämme vaikuttavuussijoittamista. Sijoitamme yhdessä mm. Finnfundin kanssa.	▶	2024	
Lisäämme sijoituksia startup- ja spin-out-yrityksiin. Uusien sijoitusten laajuus ja määrä.	▶		
Laadimme vastuullisuusraportin listatuista sijoituksistamme. Luomme uuden raportin listatuista sijoituksista yhdessä ulkopuolisen palveluntarjoajan kanssa.	▶	2022	
Parannamme listaamattomia sijoituksiamme koskevaa vastuullisuusraportointia. Keräämme tietoa ja tuotamme uuden vastuullisuusraportin listaamattomista sijoituksistamme.	▶	2023	
Vähennämme sijoituksiemme hiilijalanjälkeä. Otamme yhteyttä rahastonhoitajiin ja kohdennamme sijoituksemme uudelleen.	▶	2024	
Tasa-arvo ja monimuotoisuus			
Tarkistamme yliopiston kielipolitiikan sekä epäasiallista käyttäytymistä ja häirintää koskevat ohjeet ja parannamme toimintamme saavutettavuutta.	▶	2022-2023	
Kehitämme rekrytoinnin saavutettavuutta ja syrjimättömyyttä. Otamme käyttöön uuden rekrytointijärjestelmän, jossa saavutettavuus otetaan entistä paremmin huomioon. Alamme käyttää Euroopan sosiaalirahaston Recognizing International Talent -tunnusta. Tässä yhteydessä panostamme tiedostamattomien ennakokululojen tunnistamiseen ja otamme tarkasteluun rekrytoinnissa käytettävät kielivaatimukset.	▲	2022	
Teemme selvityksen sukupuoleen perustuvasta väkivallasta yliopistolla ja hyödynnämme sen tuloksia toimintamme jatkokehittämisessä (UniSAFE-hanke).	▶	2022-2023	
Vuonna 2022 keskityimme vammaisinklusion lisäämällä tietoisuutta aiheesta, järjestämällä koulutusta ja kehittämällä yliopiston toimintaa inklusion näkökulmasta.	▲	2022	
Lisäämme tietoa saavutettavista kulkureiteistä ja tarkastelemme mahdollisuutta liittyä kaupungin palvelukarttaan.	▼ *	2022-2024	
Lisäämme sukupuolineutraalien wc-tilojen määrää.	▶		
Hyvinvointi ja osallistuminen			
Seuraamme ja kehitämme hyvinvointia järjestelmällisesti toteuttamalla yliopiston laajuisen työhyvinvointikyselyn kahden vuoden välein sekä laatimalla yksiköille työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista seurataan. Kehitämme työhyvinvointikyselyn tuloksien avulla johtamista ja esihenkilötyötä.	▶	2022-2024	
Tarjoamme vastuulliseen johtamiseen ja esihenkilötyöhön keskittyvää koulutusta tarjoamalla esihenkilöille koulutusohjelman, joka vahvistaa heidän osaamistaan valmentavassa ja vuorovaikutteisessa johtamisessa. Arvioimme johtamista ja esihenkilötyötä sekä hyödynnämme tuloksia tulevien kehityskohteiden hahmottamisessa.	▶		
Työnantajana otamme vastuun työmarkkinoilla heikoissa asemissa olevista ihmisistä. Toteutamme vähemmistöjen työllistämishankkeen. Palkkaamme siviilipalvelustaan suorittavia sekä työttömiä työnhakijoita.	▶		
Autamme yliopiston kansainvälisiä maisteriopiskelijoita työllistymään kohdennetun harjoitteluohtelman kautta. Kaikki harjoittelupaikkamme ovat palkallisia.	▶	2023-2024	
Tuemme kansainvälisten tutkijoiden puolisoiden kotoutumista HEI LIFE -hankkeen tarjoamilla uusilla palveluilla: verkostoilla, tukiaineistoilla ja urayhteistyöllä.	▲	2022	

- ▲ Toteutunut
- ▶ Edistyy suunnitellusti
- ▼ Toistaiseksi ei edistetty

* Eriyishuomiota toimenpiteen edistämiseen vuosien 2023 ja 2024 aikana.

MATKAMME KESTÄVYYDEN EDELLÄKÄVIJÄKSI ON VIELÄ KESKEN

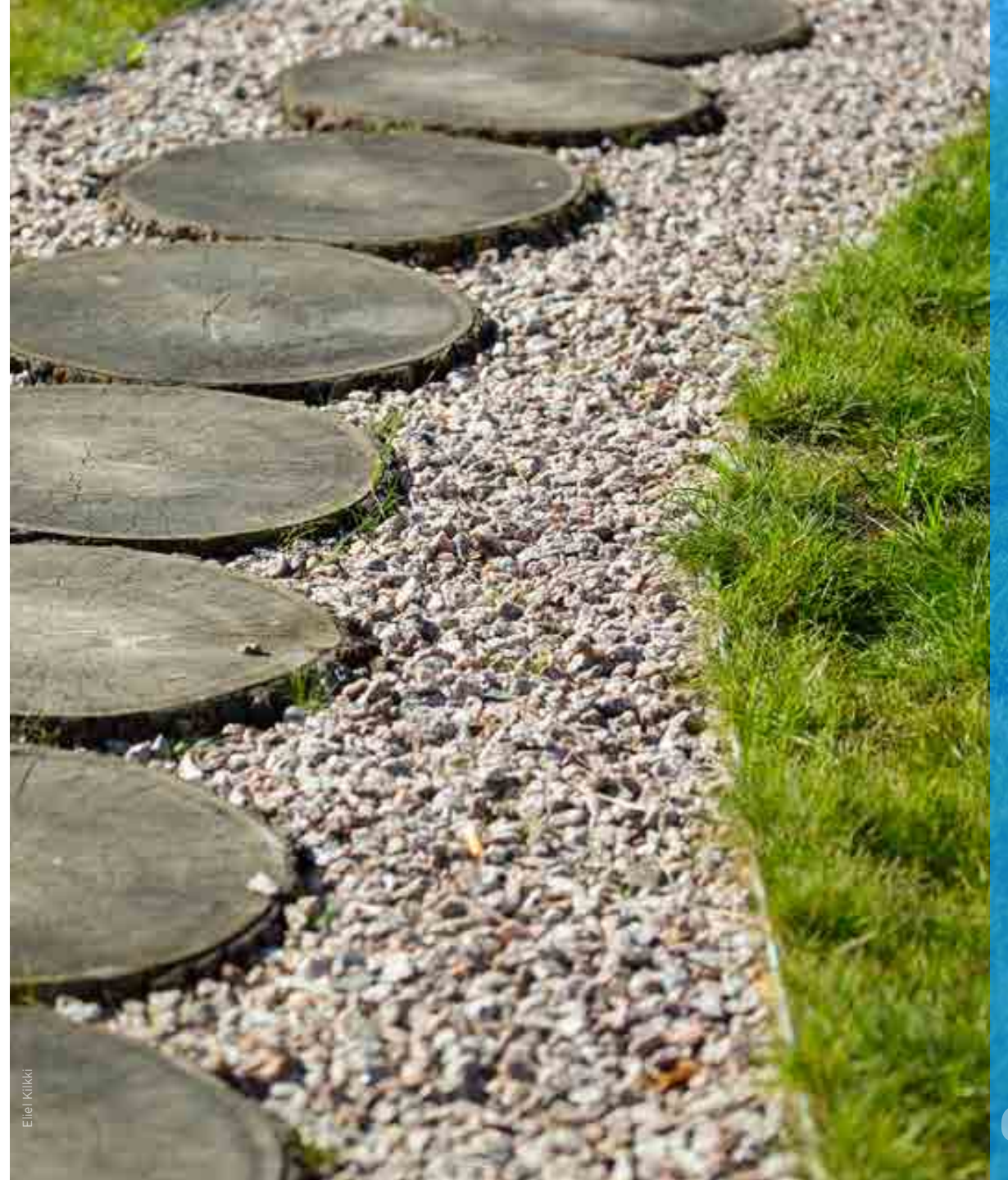
Tässä katsauksessa olemme esitelleet keskeisimpiä kestävyys- ja vastuullisuustekojamme vuodelta 2022. Merkittävänä osana tätä katsausta on esitetty, miten olemme edistyneet Helsingin yliopiston ensimmäisen kestävyys- ja vastuullisuusohjelman toimenpiteissä ohjelman ensimmäisen toimeenpanovuoden aikana.

Kestävyys- ja vastuullisuusohjelman seurannan ja tässä katsauksessa esitettyjen esimerkkien myötä voimme todeta, että monet kestävyys ja vastuullisuus -ohjelmassa listamamme toimenpiteet edistivät suunnitellusti jo vuoden 2022 aikana – kiitos omistautuneen yliopistoyhteisön!

Vaikka iloitsemme työn etenemisestä, tiedostamme kuitenkin myös, että tehtävää on edelleen paljon. Vuoden aikana tunnistimme, että esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi voisimme tehdä yliopistona enemmän. Tutkittua tietoa hyödyntäen aiomme jatkossa tarkastella toimintojemme vaikutuksia ympäristöömme, ja toisaalta kartoittaa mahdollisuuksia luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi esimerkiksi arjen toimintojen ja sidosryhmäyhteistyön kautta. Lisäksi pohdimme jatkuvasti uusia ja erilaisia tapoja yhteisön osallistumismahdollisuuksien parantamiseksi, sillä kestävyys- ja vastuullisuustyötä viedään tehokkaimmin eteenpäin yhteisvoimin. Kestävyys- ja vastuullisuustyön vaikutusten mittaaminen ja edistymisen seuranta ovat myös haasteita, joiden ratkaisemiseen jatkossa panostamme.

Muutokset ja työn tulokset eivät toki näy yhdessä yössä, ja yhteistyön ohella pitkäjänteisyys ja kärsivällisyys ovatkin olennainen osa koko kestävyys- ja vastuullisuustyön kokonaisuutta.

Työ kohti kestävyiden ja vastuullisuuden edelläkävijyyttä jatkuu.

Etelä-Kiikki

LUE LISÄÄ KESTÄVYYS- JA VASTUULLISUUSTYÖSTÄMME:

[Helsingin yliopiston verkkosivut](#)

[Kestävyys ja vastuullisuus -verkkosivusto](#)

[Kestävyys- ja vastuullisuustyön kehittäminen ja seuranta](#)

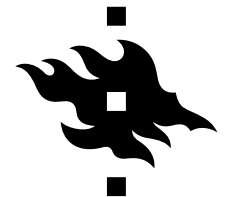
[Kestävyystieteen instituutti HELSUS](#)

[HY247 kestävyys- ja vastuullisuusraportit](#)

[Sijoitusraportti 2022](#)

ANNA PALAUTETTA RAPORTISTA!

Onko sinulla mielessäsi jotain, jonka toivoisit nostettavan seuraavaan raporttiin? Kerro siitä meille [e-lomakkeella](#).

HELSINGIN YLIOPISTO